

II. Dane ogólne o motoryzacji i wypadkach drogowych.

II.1 Ogólne dane o motoryzacji

Od roku 1990 liczba pojazdów silnikowych w Polsce wzrosła o 62,3%, w tym samochodów osobowych blisko dwukrotnie 99,65%, a samochodów ciężarowych o 89,5%.

Tab.1 Liczba pojazdów silnikowych w latach 1990 - 2001

lata	pojazdy silnikowe		w tym:					
			samochody osobowe		samochody ciężarowe		motocykle	
	Ogółem	1990=100%	ogółem	1990=100%	ogółem	1990=100%	ogółem	1990=100%
1990	9040612	100	5260646	100	1044641	100	1356553	100
1991	9860739	109,07	6112171	116,19	1151458	110,23	1235640	91,09
1992	10206990	112,90	6504716	123,65	1212058	116,03	1134366	83,62
1993	10437538	115,45	6770557	128,70	1235158	118,24	1067634	78,70
1994	10858094	120,10	7153141	135,97	1306861	125,10	1008410	74,34
1995	11185781	123,73	7517266	142,90	1354099	129,62	929269	68,50
1996	11765401	130,14	8054448	153,11	1431357	137,02	875663	64,55
1997	12283503	135,87	8533449	162,21	1487439	142,39	842358	62,10
1998	12709244	140,58	8890763	169,01	1562814	149,41	819902	60,44
1999	13169216	145,67	9282816	176,46	1682887	161,10	804461	59,30
2000	14106078	156,03	9991260	189,92	1879068	179,88	802618	59,17
2001	14724293	162,87	10503052	199,65	1979293	189,47	802752	59,18

Uwaga: w 1996 roku GUS wprowadził do sprawozdawczości liczbę zarejestrowanych motorowerów. W związku z powyższym, w celu zabezpieczenia porównywalności danych w rocznych publikacjach GUS w danych ogółem nie są uwzględnione motorowery. Liczba motorowerów w poszczególnych latach była następująca: 1996 – 773416 szt.; 1997 – 763365 szt.; 1998 – 743611 szt.; 1999 – 637230 szt.; 2000 – 590353 szt.; 2001 – 578745 szt.

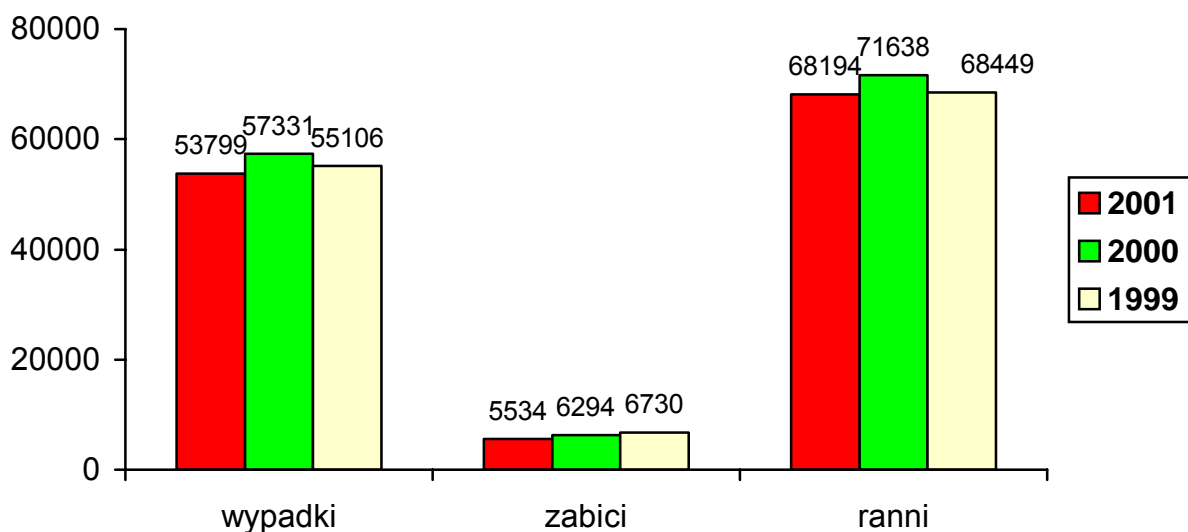
Położenie naszego kraju na szlaku transportowym wschód – zachód generuje bardzo duży ruch tranzytowy. Jak wynika z danych Komendy Głównej Straży Granicznej w 2001 roku do Polski wjechało 18.258.820 pojazdów kierowanych przez cudzoziemców, tj. o 28,6% mniej niż w roku 2000. Nasz kraj odwiedziło 61.431.266 obywateli innych państw.

Pojazdy obce – wjazd do Polski w 2001 roku na poszczególnych odcinkach granicy państwowej

Odcinek granicy z:	Samochody osobowe	Pojazdy ciężarowe	Autobusy
Federacją Rosyjską	402.281	26.494	6.577
Republiką Litewską	231.700	233.674	12.379
Republiką Białoruś	1.344.084	178.650	20.744
Ukrainą	1.302.255	92.369	28.589
Republiką Słowacką	423.711	72.874	10.599
Republiką Czeską	3.208.217	201.734	20.422
Niemcami	9.822.828	517.644	40.512
morski	35.315	22.799	1.370
ogółem	16.770.390	1.346.238	142.192

II.2 Wypadki drogowe i ich skutki w 2001 roku.

W okresie od stycznia do grudnia 2001 roku odnotowano **53799** wypadków drogowych. W porównaniu z rokiem 1999, kiedy to wydarzyło się **55106** wypadków liczba ta spadła o **1307** (2,3%), a w porównaniu z 2000 rokiem kiedy to wydarzyło się **57331** wypadków, liczba ta spadła o **3532** (6,6%). Zmniejszyła się również liczba osób, które zostały ranne w tych wypadkach z **68449** w 1999 roku (spadek o 0,4%) i **71638** w 2000 roku do **68194** w roku 2001 (spadek o 4,8 %). Zmniejszyła się też liczba osób, które w wyniku wypadków drogowych poniosły śmierć. W roku 2001 zginęły **5534** osoby, co w porównaniu z rokiem 1999 stanowi spadek o **1196** (17,8%), a z 2000 stanowi spadek o **760** (12,1%).

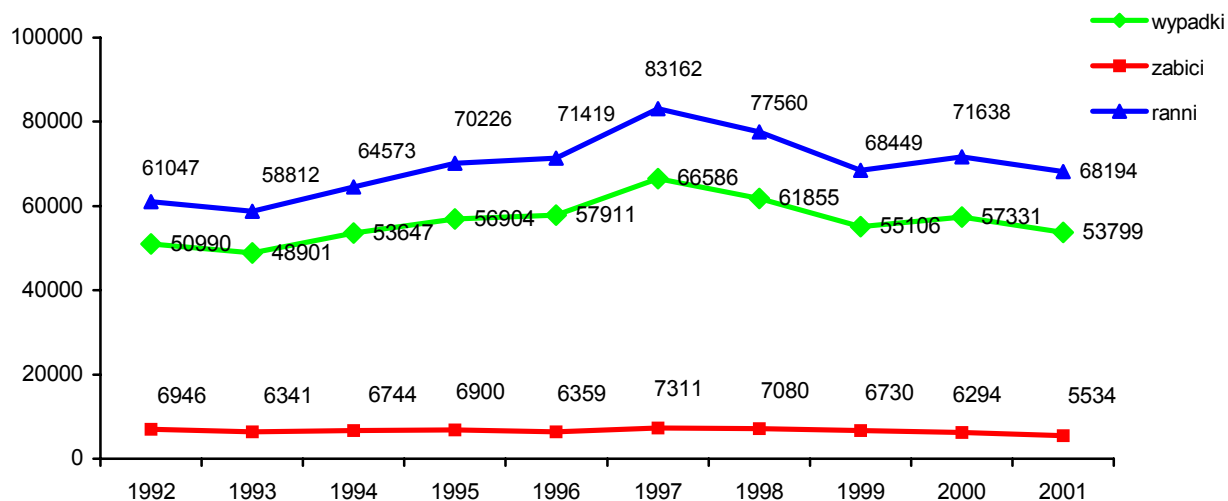

W ostatnim dziesięcioleciu najczęściej wypadków drogowych odnotowano w 1997 roku, w tym samym roku stwierdzono też największy wzrost liczby osób rannych w wypadkach drogowych. W latach 1998 – 1999 obserwowane było zmniejszanie się liczby wypadków drogowych oraz ich ofiar. W roku 2000 tendencja spadkowa uległa zahamowaniu, ale w 2001 roku nastąpił ponowny spadek.

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w latach 1992 – 2001

Lata	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	1992=100%	ogółem	1992=100%	Ogółem	1992=100%
1992	50 990	100	6 946	100	61 047	100
1993	48 901	95,9	6 341	91,3	58 812	96,3
1994	53 647	111,0	6 744	97,1	64 573	105,8
1995	56 904	111,6	6 900	99,3	70 226	115,0
1996	57 911	113,6	6 359	91,5	71 419	116,9
1997	66 586	130,6	7 311	105,2	83 162	136,2
1998	61 855	121,3	7 080	101,9	77 560	127,0
1999	55 106	108,1	6 730	96,9	68 449	112,1
2000	57 331	112,4	6 294	90,6	71 638	117,3
2001	53 799	105,5	5 534	76,7	68 194	111,7

Tendencje występujące w latach 1992 – 2001 obrazuje poniższy wykres

W rozbiciu na poszczególne województwa stan bezpieczeństwa przedstawiał się następująco:

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w województwach w 2001 r.

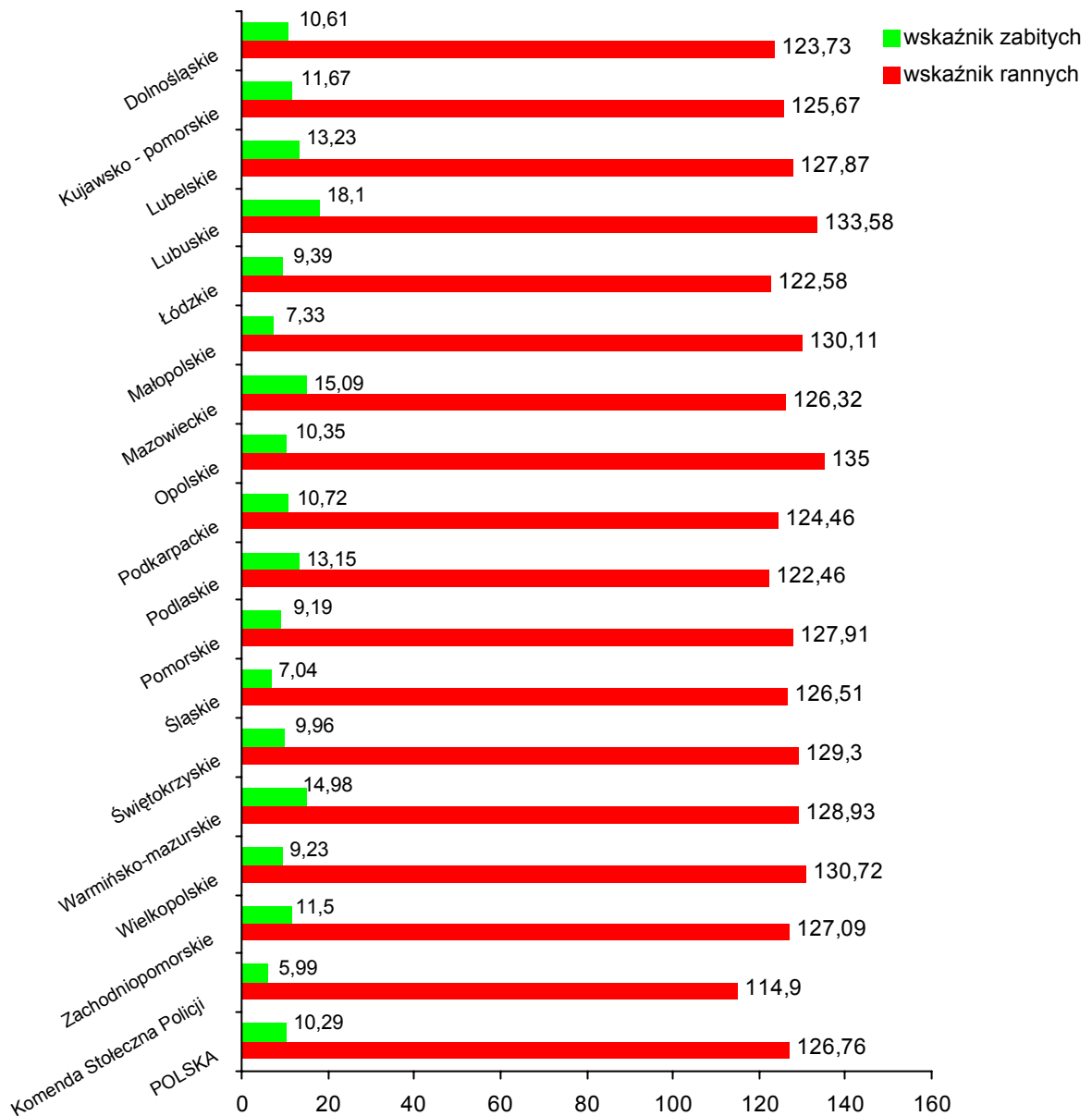
Województwa	Wypadki		Zabił		Ranni	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
POLSKA	53799	100	5534	100	68194	100
Dolnośląskie	3552	6,6	377	6,8	4395	6,4
Kujawsko – pomorskie	2665	5,0	311	5,6	3349	4,9
Lubelskie	2705	5,0	358	6,5	3459	5,1
Lubuskie	801	1,5	145	2,6	1070	1,6
Łódzkie	4814	8,9	452	8,2	5901	8,7
Podlaskie	1407	2,6	185	3,3	1723	2,5
Małopolskie	5237	9,7	384	6,9	6814	10,0
Mazowieckie	5137	9,5	775	14,0	6489	9,5
Opolskie	1440	2,7	149	2,7	1944	2,9
Podkarpackie	2294	4,3	246	4,4	2855	4,2
Pomorskie	3569	6,6	328	5,9	4565	6,7
Śląskie	6496	12,1	457	8,3	8218	12,1

Świętokrzyskie	2208	4,1	220	4,0	2855	4,2
Warmińsko-mazurskie	1849	3,4	277	5,0	2384	3,5
Wielkopolskie	5364	10,0	495	8,9	7012	10,3
Zachodniopomorskie	2174	4,0	250	4,5	2763	4,1
Komenda Stołeczna Policji	2087	3,9	125	2,3	2398	3,5

Niemniej jednak mając na uwadze różnice pomiędzy poszczególnymi województwami zarówno w liczbie mieszkańców, powierzchni itp., należałoby określić wskaźnik zabitych i rannych na 100 wypadków drogowych. To pozwoli dokonać oceny i porównania stanu bezpieczeństwa w poszczególnych województwach.

W roku 2001 wskaźniki te przedstawiały się następująco

	wypadki	zabici	Ranni	Wskaźnik zabitych na 100 wypadków	Wskaźnik rannych na 100 wypadków
Dolnośląskie	3552	377	4395	10,61	123,73
Kujawsko - pomorskie	2665	311	3349	11,67	125,67
Lubelskie	2705	358	3459	13,23	127,87
Lubuskie	801	145	1070	18,10	133,58
Łódzkie	4814	452	5901	9,39	122,58
Małopolskie	5237	384	6814	7,33	130,11
Mazowieckie	5137	775	6489	15,09	126,32
Opolskie	1440	149	1944	10,35	135,00
Podkarpackie	2294	246	2855	10,72	124,46
Podlaskie	1407	185	1723	13,15	122,46
Pomorskie	3569	328	4565	9,19	127,91
Śląskie	6496	457	8218	7,04	126,51
Świętokrzyskie	2208	220	2855	9,96	129,30
Warmińsko-mazurskie	1849	277	2384	14,98	128,93
Wielkopolskie	5364	495	7012	9,23	130,72
Zachodniopomorskie	2174	250	2763	11,50	127,09
Komenda Stołeczna Policji	2087	125	2398	5,99	114,90
POLSKA	53799	5534	68194	10,29	126,76

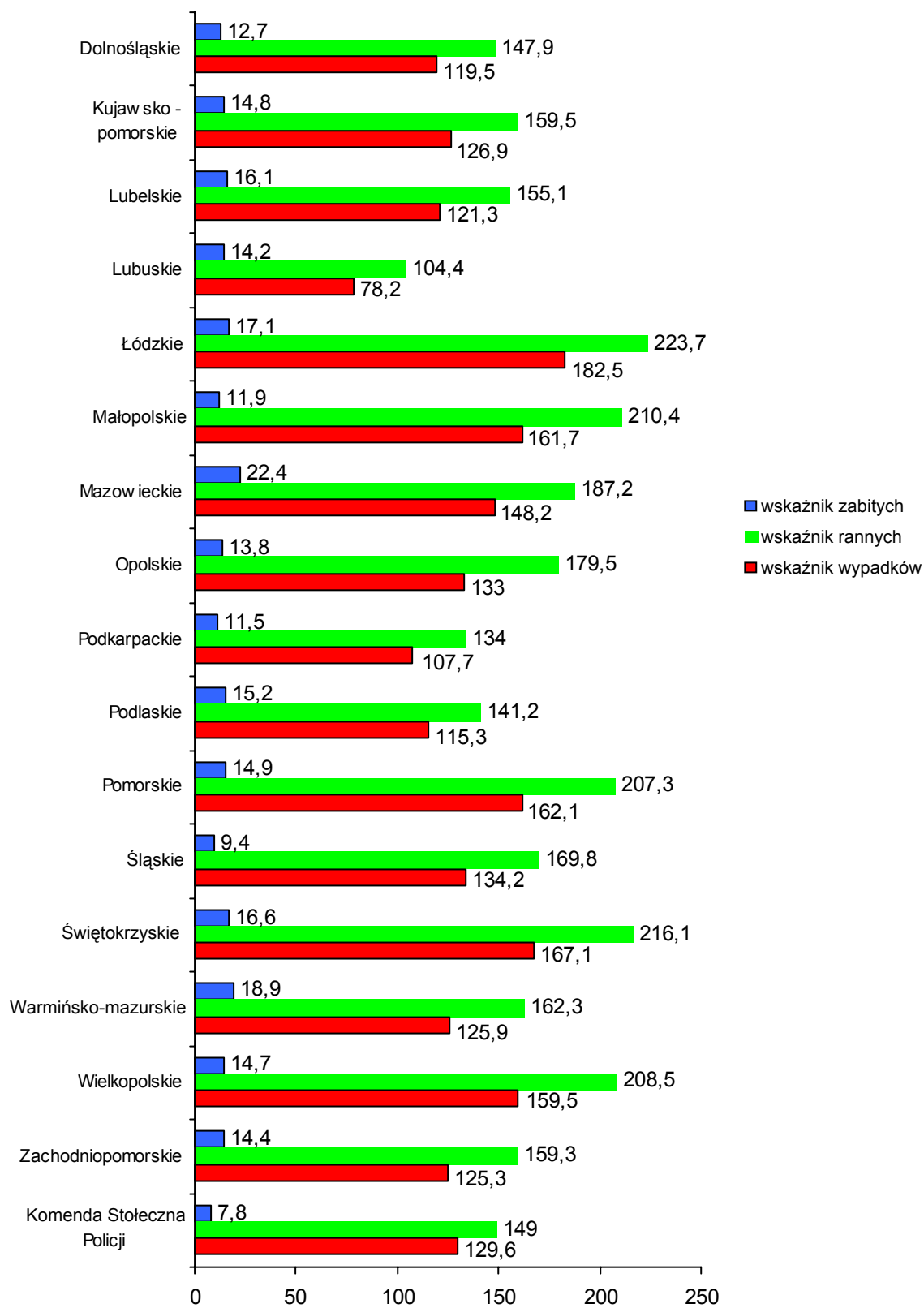
Najwyższy wskaźnik zabitych na 100 wypadków drogowych odnotowano w województwie lubuskim, wyniósł on 18,10- tj. więcej niż wynosi wskaźnik dla kraju (10,29). Najniższy wskaźnik zabitych stwierdzono w Komendzie Stołecznej Policji, na 100 wypadków drogowych wyniósł on 5,99.

Natomiast wskaźniki stanu bezpieczeństwa w zależności od liczby mieszkańców były następujące:

województwo	Ludność	Wskaźnik wypadków na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik zabitych na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik rannych na 100.000 mieszkańców
Dolnośląskie	2 971 195	119,5	12,7	147,9
Kujawsko - pomorskie	2 100 090	126,9	14,8	159,5
Lubelskie	2 230 224	121,3	16,1	155,1
Lubuskie	1 024 440	78,2	14,2	104,4
Łódzkie	2 638 257	182,5	17,1	223,7
Małopolskie	3 238 010	161,7	11,9	210,4
Mazowieckie	3 465 661	148,2	22,4	187,2
Opolskie	1 082 717	133,0	13,8	179,5
Podkarpackie	2 129 879	107,7	11,5	134,0
Podlaskie	1 220 595	115,3	15,2	141,2
Pomorskie	2 201 867	162,1	14,9	207,3
Śląskie	4 840 161	134,2	9,4	169,8
Świętokrzyskie	1 321 373	167,1	16,6	216,1
Warmińsko-mazurskie	1 468 887	125,9	18,9	162,3
Wielkopolskie	3 363 282	159,5	14,7	208,5
Zachodniopomorskie	1 734 598	125,3	14,4	159,3
Komenda Stołeczna Policji	1 609 810	129,6	7,8	149,0
P o l s k a	38 641 046	139,2	14,3	176,5

Zauważyć należy, iż wskaźniki te są niższe od danych z roku 2000.

Wypadki, zabici i ranni na 100.000 mieszkańców, w poszczególnych województwach.

III. CZAS I MIEJSCE POWSTAWANIA WYPADKÓW DROGOWYCH

III.1 Czas powstawania wypadków drogowych w 2001 roku.

W 2001 r. najwięcej wypadków miało miejsce w październiku, sierpniu i lipcu. W lipcu i sierpniu liczba wypadków drogowych przekroczyła 9% ogółu, a w październiku wyniosła 10,3% ogółu. Duża liczba wypadków w miesiącach letnich oraz jesiennych jest zjawiskiem obserwowanym od kilku lat. Niewątpliwie za jedną z przyczyn uznać można znacznie zwiększone natężenie ruchu w okresie wakacyjnym oraz pogorszenie się warunków atmosferycznych w okresie jesiennym. Natomiast najmniejszą liczbę wypadków zarejestrowano w lutym i styczniu. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy uznać można fakt, iż uczestnicy ruchu drogowego mają świadomość możliwości pojawienia się niekorzystnych warunków drogowych (oblodzenie, opady śniegu, itp.). Ponadto ciężka sytuacja panująca na drodze „wymusza” w pewien sposób zwiększenie uwagi i powoduje, iż kierujący pojazdami zachowują się bardziej ostrożnie.

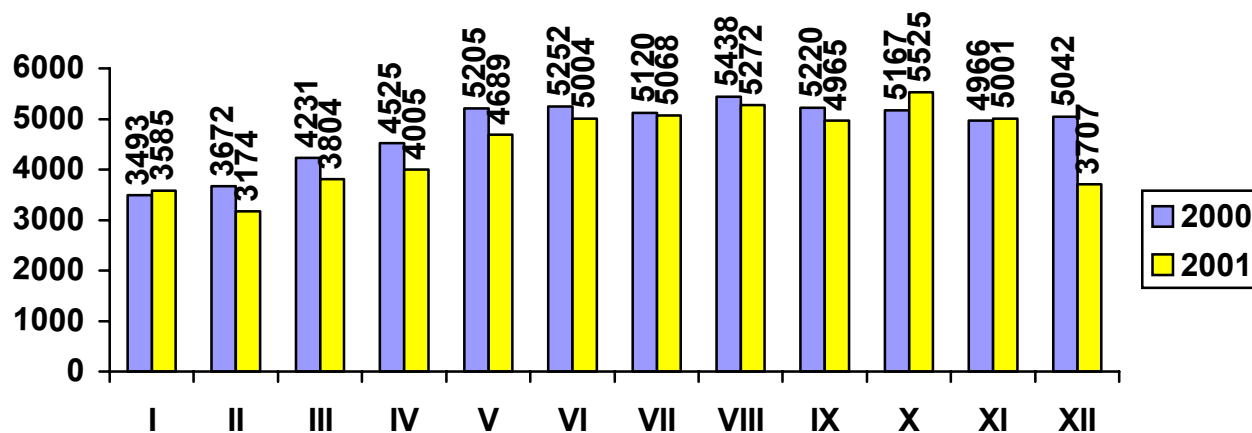
Wypadki drogowe i ich skutki w rozbiciu na poszczególne miesiące, oraz porównanie z rokiem 2000.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Styczeń	3585	3493	389	437	4459	4228
Luty	3174	3672	327	459	3913	4477
Marzec	3804	4231	370	451	4772	5261
Kwiecień	4005	4525	377	459	5168	5686
Maj	4689	5205	377	503	5901	6549
Czerwiec	5004	5252	472	526	6565	6671
Lipiec	5068	5120	542	561	6816	6984
Sierpień	5272	5438	515	506	6872	6968
Wrzesień	4965	5220	577	633	6432	6351
Październik	5525	5167	674	598	6736	6357
Listopad	5001	4966	553	585	5951	5937
Grudzień	3707	5042	361	576	4609	6169

Tendencja wypadków w 2001 roku

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2001	2000=100%	2001	2000=100%	2001	2000=100%
Styczeń	3585	102,6	389	89,0	4459	105,5
Luty	3174	86,4	327	71,2	3913	87,4
Marzec	3804	89,9	370	82,0	4772	90,7
Kwiecień	4005	88,5	377	82,1	5168	90,9
Maj	4689	90,1	377	74,9	5901	90,1
Czerwiec	5004	95,3	472	89,7	6565	98,4
Lipiec	5068	98,9	542	96,6	6816	97,6
Sierpień	5272	96,9	515	101,8	6872	98,6
Wrzesień	4965	95,1	577	91,2	6432	101,3
Październik	5525	106,9	674	112,7	6736	105,9
Listopad	5001	100,7	553	94,5	5951	100,2
Grudzień	3707	73,5	361	62,7	4609	74,7

Wypadki drogowe wg. miesięcy w latach 2000 i 2001

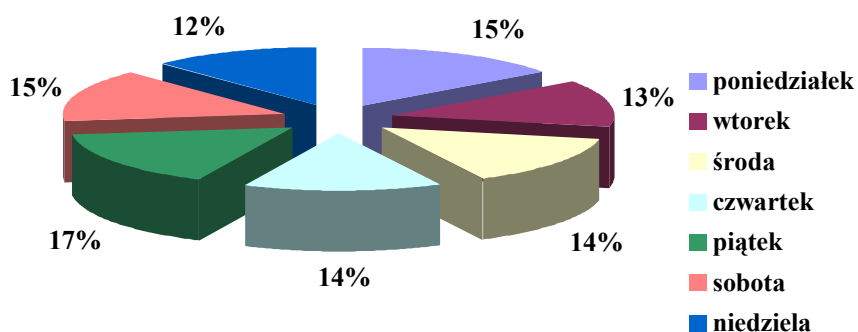

Dokonując podziału wypadków drogowych na poszczególne dni tygodnia, najwięcej zdarzeń oraz największą liczbę osób zabitych i rannych odnotowano pod koniec tygodnia, tj. w piątki (16,3% ogółu), soboty (14,7% ogółu) i poniedziałki (14,9% ogółu). Zastanawiający natomiast jest fakt, że niedziele – które są dniami wzmożonego ruchu związanego z powrotami z weekendowego wypoczynku – to dni, w których odnotowano najmniej wypadków drogowych (12,2 % ogółu). Przyczynę tego upatrywać można w generalnym zmniejszeniu się ruchu na obszarach zabudowanych (gdzie zanotowano 71,9% wszystkich wypadków) i przeniesieniu go poza ten obszar, zwłaszcza w godzinach późno popołudniowych i wczesno - wieczornych. To z kolei powoduje tak duże zagęszczenie pojazdów, że dochodzi do znacznego uspokojenia ruchu.

Wypadki drogowe i ich skutki według dni tygodnia w 2001 r.

Dni tygodnia	Wypadki		Zabici		Ranni	
	ogółem	%	ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	53799	100	5534	100	68194	100
Poniedziałek	8041	14,9	783	14,1	9906	14,5
Wtorek	7216	13,4	652	11,8	8778	12,9
Środa	7634	14,2	792	14,3	9062	13,3
Czwartek	7672	14,3	734	13,3	9214	13,5
Piątek	8781	16,3	871	15,7	10905	16,0
Sobota	7904	14,7	872	15,8	10738	15,7
Niedziela	6551	12,2	830	15,0	9591	14,1

Wypadki drogowe wg. dni tygodnia w 2001 roku

Zarówno w 2001 jak i w 2000 r., największe nasilenie wypadków wystąpiło w godzinach 16 – 19, a szczególnie między godz. 16 a 18, czyli w okresie bardzo dużego natężenia ruchu w związku z powrotami z pracy. W godzinach 16 – 19 najwięcej osób zostało rannych, natomiast najwięcej osób zginęło w przedziale czasowym między godzinami 17 i 21.

Najmniej wypadków odnotowano w godzinach 24 –5, w tym czasie również najmniej osób zostało rannych oraz poniosło śmierć.

Wypadki drogowe i ich skutki według godzin w 2001r.

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Ogółem	53799	100	5534	100	68194	100
1-1.59	842	1,6	172	3,1	1157	1,7
2-2.59	543	1,0	121	2,2	811	1,2
3-3.59	546	1,0	114	2,1	801	1,2
4-4.59	505	0,9	106	1,9	730	1,0
5-5.59	805	1,5	132	2,4	1105	1,6
6-6.59	1481	2,8	168	3,0	1886	2,8
7-7.59	2145	4,0	193	3,5	2867	4,2
8-8.59	2222	4,1	220	4,0	2848	4,2
9-9.59	2250	4,2	175	3,2	2895	4,2
10-10.59	2700	5,0	217	3,9	3358	4,9
11-11.59	2918	5,4	222	4,0	3639	5,3
12-12.59	3004	5,6	216	3,9	3772	5,5
13-13.59	3243	6,0	219	4,0	4086	6,0

14-14.59	3489	6,5	244	4,4	4463	6,5
15-15.59	3585	6,7	260	4,7	4607	6,8
16-16.59	3960	7,4	321	5,8	4948	7,3
17-17.59	3993	7,4	395	7,1	4861	7,1
18-18.59	3950	7,3	416	7,5	4796	7,0
19-19.59	3402	6,3	384	6,9	4121	6,0
20-20.59	2782	5,2	370	6,7	3467	5,1
21-21.59	2220	4,1	302	5,5	2715	4,0
22-22.59	1694	3,1	268	4,8	2175	3,2
23-23.59	1134	2,1	199	3,6	1523	2,2
24-24.59	386	0,7	100	1,8	563	0,8

Na występowanie wypadków drogowych wpływ mają także warunki atmosferyczne oraz oświetlenie, przy czym oczywistym jest, że ten ostatni czynnik jest uzależniony od pory dnia i pory roku.

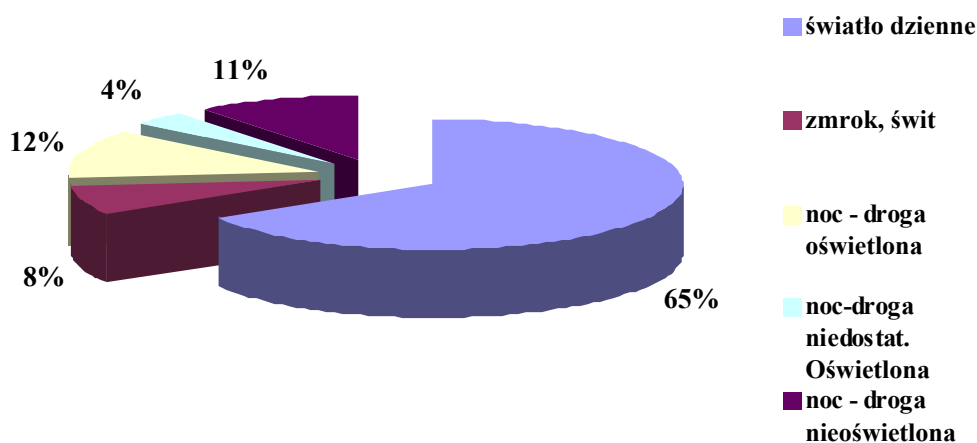
Podobnie jak w roku 2000 najczęściej (35348) wypadków wydarzyło się przy dobrych warunkach atmosferycznych. Tłumaczyć można to tym, iż takie warunki atmosferyczne powodują obniżenie uwagi uczestników ruchu, skłaniają np. do rozwijania większej prędkości przez kierujących pojazdami oraz niezachowania należytej ostrożności podczas wykonywania manewrów.

Wpływ warunków atmosferycznych na stan bezpieczeństwa w 2001 r.

Warunki atmosferyczne	Wypadki		Zabici		Ranni		
	Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	
Dobre warunki atmosferyczne	35348	65,7	3545	64,1	44002	64,5	
Oślepiające słońce	479	0,9	45	0,8	624	0,9	
Silny wiatr	391	0,7	52	0,9	534	0,8	
Pochmurno	8488	15,8	902	16,3	10801	15,8	
Opady:	deszczu	6490	12,1	692	12,5	8727	12,8
	śniegu, grądu	2078	3,9	201	3,6	2760	4,0
Mgła, dym	523	1,0	97	1,8	744	1,1	

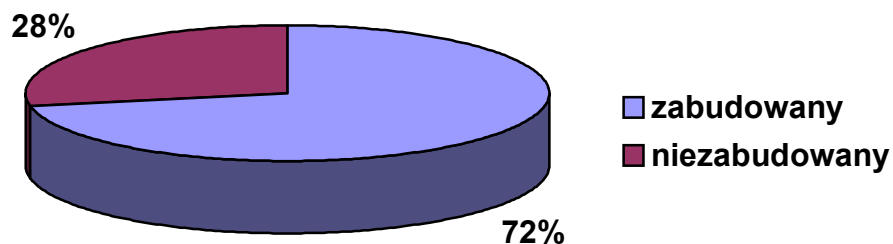
Wypadki drogowe i ich skutki w poszczególnych porach doby w 2001 r.

Oświetlenie		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
W ciągu dnia		35698	66,4	2788	50,4	45805	67,2
W okresie zmroku, świtu		4073	7,6	502	9,1	5102	7,5
W warunkach nocnych, w tym:	na drogach oświetlonych	6405	11,9	524	9,5	7909	11,6
	na drogach niedostatecznie oświetlonych	1950	3,6	298	5,4	2245	3,3
	na drogach nie oświetlonych	5671	10,5	1422	25,7	7131	10,5

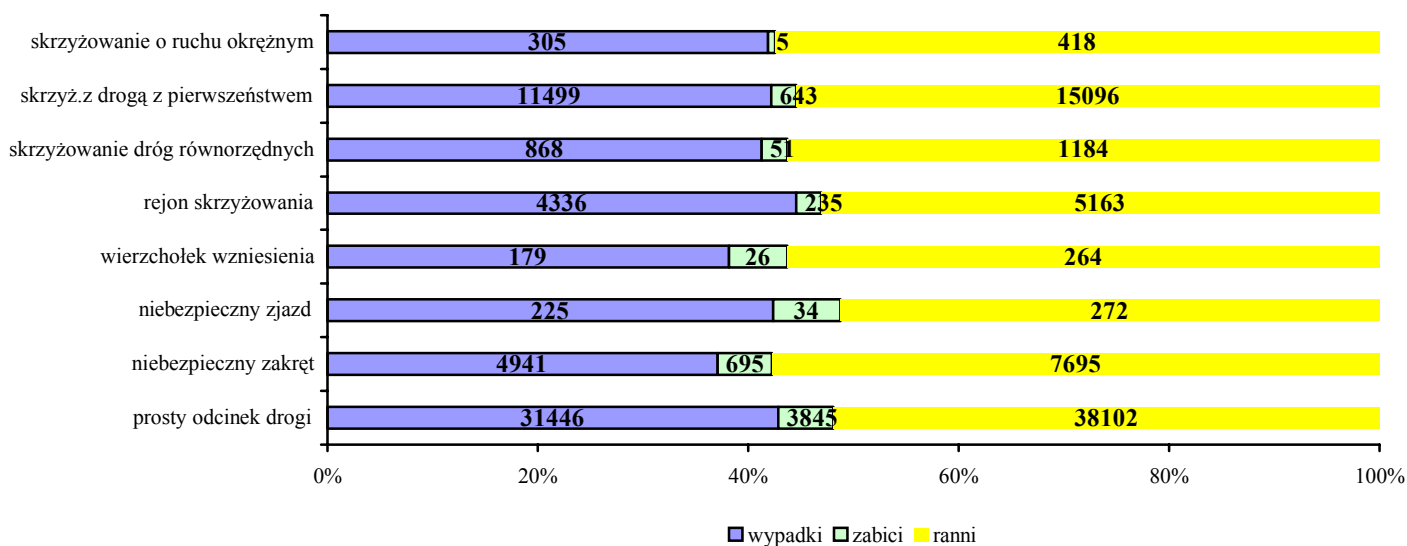

III.2 Miejsca powstawania wypadków drogowych

W 2001 roku zdecydowana większość wypadków, bo 38.690 wydarzyło się na obszarze zabudowanym, zginęło w nich 2528 osób, a 46480 zostało rannych. Poza obszarem zabudowanym zaistniało 15109 wypadków. W ich wyniku zginęło 3006 osób, a rany odniosło 21714 uczestników ruchu. Procentowo podział wypadków ze względu na rodzaj obszaru występowania przedstawia się następująco:

Około 58% wypadków (31446) w 2001 roku miało miejsce na prostym odcinku drogi, śmierć w nich poniosło 3845 osób, czyli 69,5% wszystkich zabitych, a rannych zostało 38102 uczestników ruchu, co odpowiada 55,9% ogółu. Kolejnym szczególnie niebezpiecznym miejscem są skrzyżowania z drogą z pierwszeństwem przejazdu, na ich obszarze miało miejsce 11499 wypadków (21,4% ogółu), śmierć w nich poniosły 643 osoby (11,6%), w których obrażenia ciała poniosło 15096 osób (22,1%).

Miejsce powstawania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia	wypadki		zabici		ranni	
	Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
prosty odcinek drogi	31446	58,5	3845	69,5	38102	55,9
niebezpieczny zakręt	4941	9,2	695	12,6	7695	11,3
niebezpieczny zjazd	225	0,4	34	0,6	272	0,4
wierzchołek wzniesienia	179	0,3	26	0,5	264	0,4
rejon skrzyżowania	4336	8,1	235	4,2	5163	7,6

skrzyżowanie	dróg równorzędnych	868	1,6	51	0,9	1184	1,7
	z drogą z pierwszeństwem	11499	21,4	643	11,6	15096	22,1
	o ruchu okrężnym	305	0,6	5	0,1	418	0,6

W innych charakterystycznych miejscach występowania wypadków najczęściej, bo ponad 11% zanotowano na przejściach dla pieszych, 4% na poboczu a 2,6% przy wyjeździe z posesji.

Wybrane charakterystyczne miejsca występowania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia	wypadki		Zabici		ranni	
	Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
przejście dla pieszych	6167	11,5	318	5,7	6313	9,3
przystanek komunikacji publicznej	719	1,3	52	0,9	778	1,1
przejazd tramwajowy	66	0,1	4	0,1	80	0,1
torowisko tramwajowe – wydzielone	163	0,3	12	0,2	204	0,3
torowisko tramwajowe - w jezdni	139	0,3	7	0,1	223	0,3
przejazd kolejowy – strzeżony	61	0,1	26	0,5	71	0,1
przejazd kolejowy - nie strzeżony	121	0,2	41	0,7	138	0,2
most, wiadukt, estakada	342	0,6	35	0,6	455	0,7
chodnik, droga dla pieszych, rowerzystów	572	1,1	28	0,5	634	0,9
pobocze	2157	4,0	325	5,9	3043	4,5
pas dzielący jezdnię	98	0,2	17	0,3	140	0,2
przełączka na drogach dwu jezdniowych	113	0,2	8	0,1	165	0,2
wyjazd z posesji	1421	2,6	84	1,5	1739	2,6

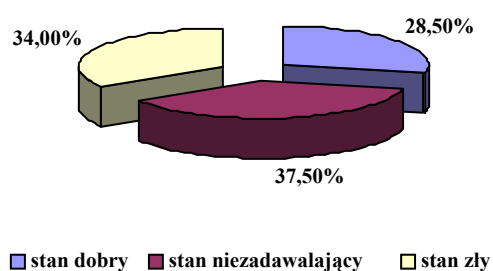
W 2001 roku zdecydowana większość wypadków miała miejsce na drogach jednojezdniowych, dwukierunkowych – zdarzeń tych było 45202, co stanowi 84% wszystkich wypadków, zginęło w nich 4866 osób, a 57484 zostały ranne. W stosunku do wszystkich poszkodowanych w wypadkach drogowych stanowi to odpowiednio 87,9% ogółu zabitych i 84,3% ogółu rannych.

Wypadki drogowe według rodzaju drogi.

Rodzaj drogi		wypadki		zabici		Ranni	
		Ogółem	%	ogółem	%	Ogółem	%
Autostrada		228	0,4	57	1,0	342	0,5
Droga ekspresowa		141	0,3	29	0,5	195	0,3
O dwóch jezdniach jednokierunkowych		6880	12,8	539	9,7	8604	12,6
Droga	jednokierunkowa	1345	2,5	43	0,8	1566	2,3
	Dwukierunkowa, jednojezdniowa	45202	84,0	4866	87,9	57484	84,3

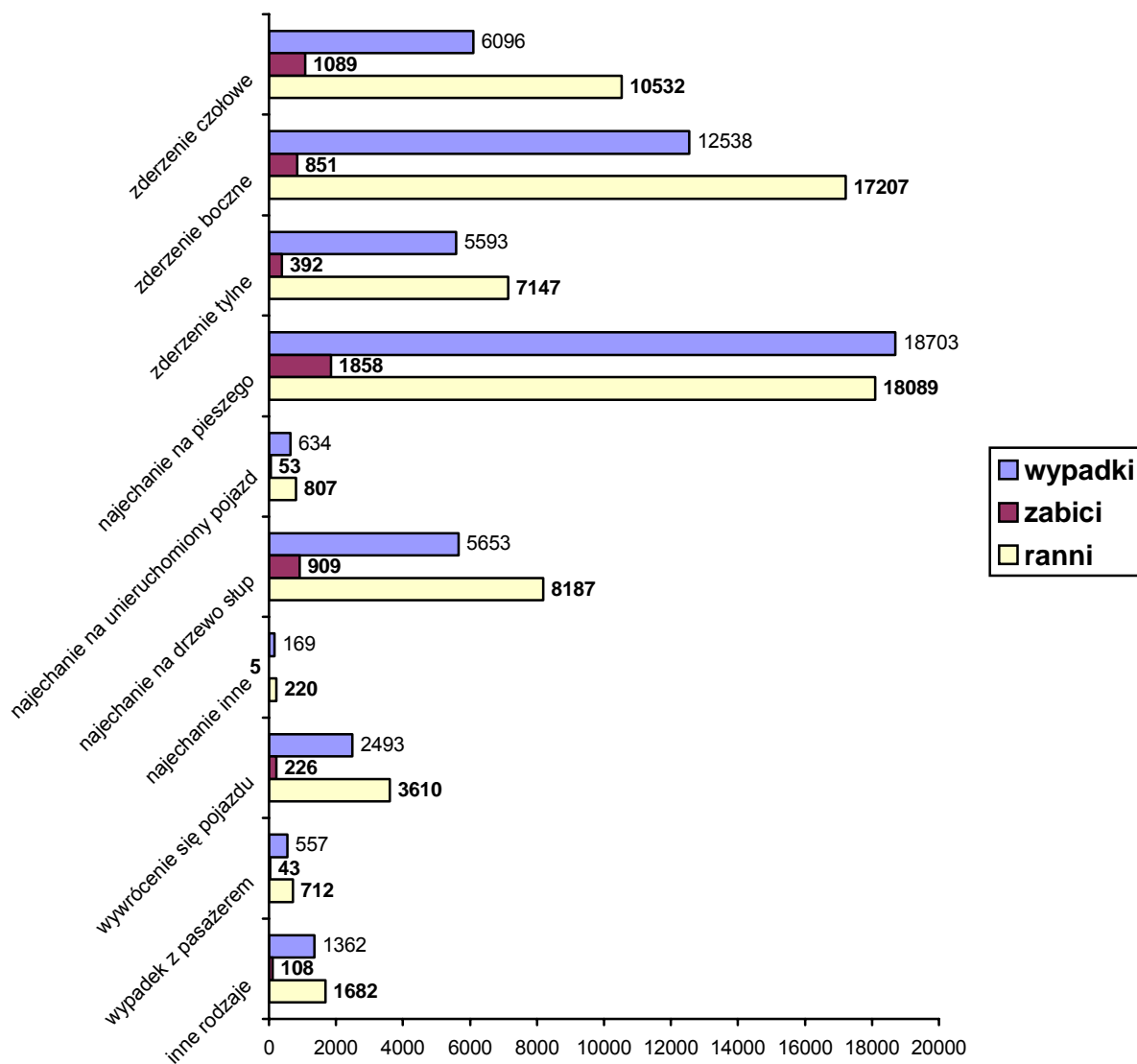
Koncentracja większości wypadków na prostych odcinkach dróg jednojezdniowych - dwukierunkowych oraz powiązanie tego z najczęstszymi przyczynami wypadków powodowanych przez kierujących (niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe wykonywanie manewrów) świadczy o niedostosowaniu polskiej infrastruktury drogowej do wzrastającego natężenia ruchu. Brak postępu w tej dziedzinie może być jednym z istotniejszych czynników wpływających na utrzymywanie się niskiego stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Polsce.

Ocena stanu technicznego nawierzchni sieci dróg krajowych*

*dane na podstawie „Raportu o stanie technicznym nawierzchni sieci dróg krajowych w 2001 r” - GDDKiA

Rodzaje wypadków i ich ofiary w 2001 roku

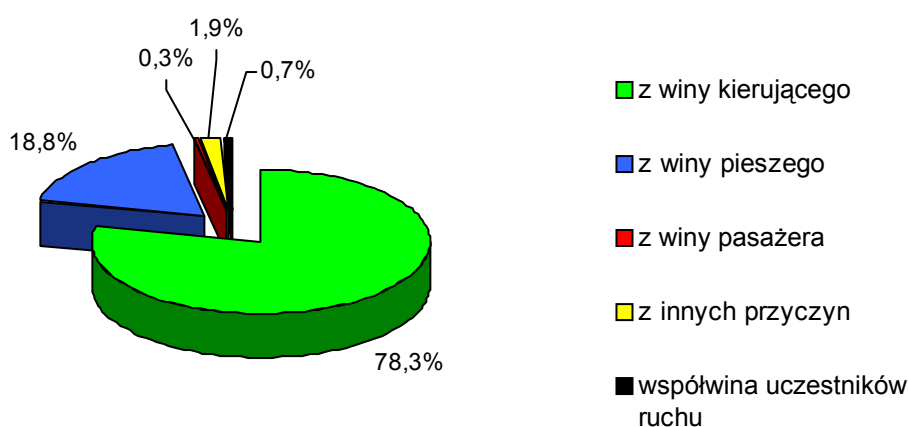

V. PRZYCZYNY I SPRAWCY WYPADKÓW

W systemie czynników mających decydujący wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego *człowiek – droga – pojazd*, jako czynnik sprawczy wypadków na pierwsze miejsce zdecydowanie wysuwa się człowiek. To właśnie zachowanie się poszczególnych grup użytkowników dróg generalnie wpływa na powstawanie wypadków drogowych.. Inne czynniki miały zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Przyczyny wypadków drogowych w 2001 roku.

Przyczyny wypadków	wypadki		zabici		Ranni	
	2001	2000= 100%	2001	2000= 100%	2001	2000= 100%
Z winy kierującego	42860	95,6	4262	91,6	57799	96,4
Z winy pieszego	9508	88,2	1044	79,4	8805	89,6
Z winy pasażera	128	88,9	18	72,0	119	93,7
Z innych przyczyn	967	86,9	156	68,7	1128	89,0
współwina uczestników ruchu	332	77,4	54	75,0	339	80,7

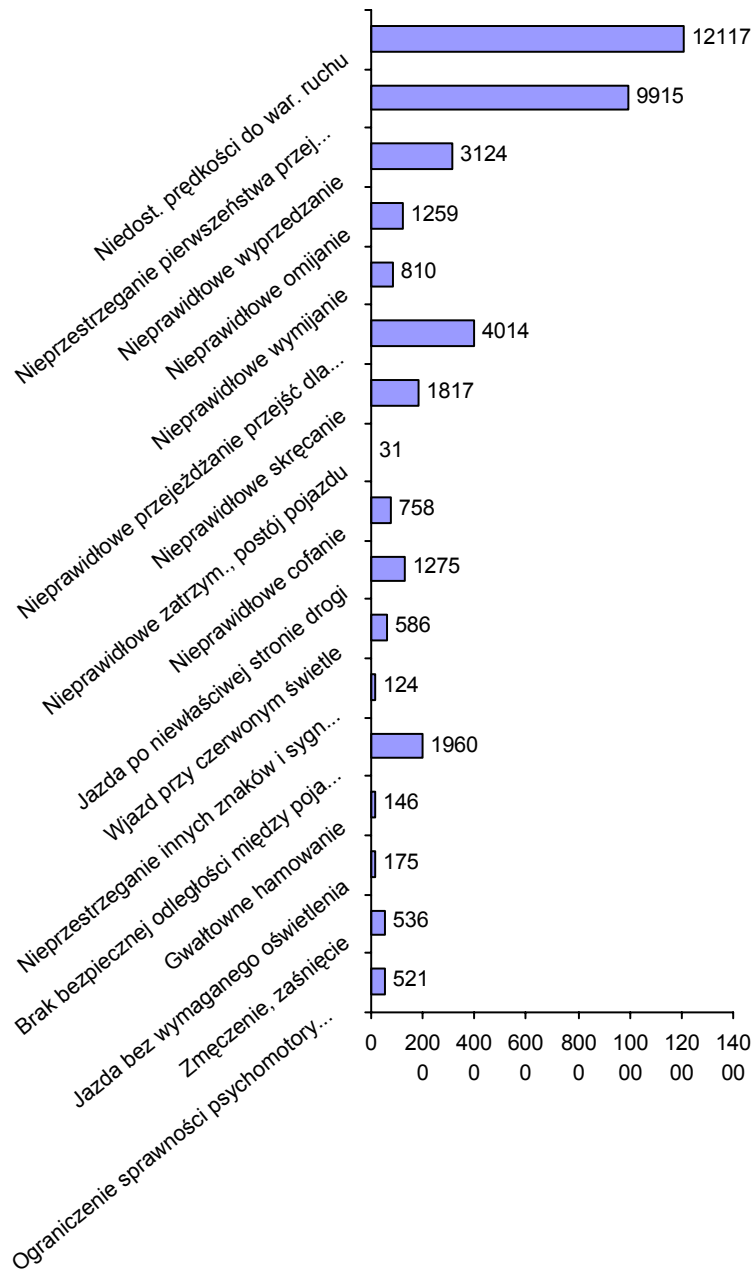
V.1 Wypadki z winy kierującego

W 2001 roku większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami, byli oni sprawcami 42860 wypadków (co daje 78,3% ogółu), w wyniku tych zdarzeń śmierć poniosły 4262 osoby a 57799 zostało rannych. Głównymi przyczynami wypadków było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (12117 wypadków), nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu (9915 wypadków), a także nieprawidłowe wykonywanie takich manewrów jak: wyprzedzanie, omijanie, wymijanie (5193 wypadki).

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących.

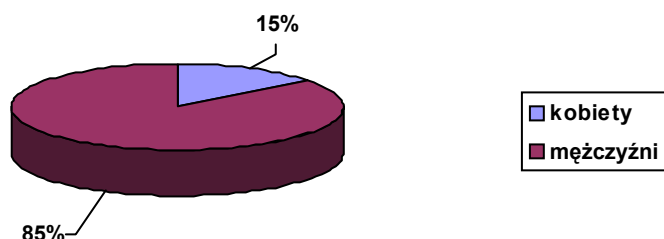
Wypadki z winy kierującego		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	ogółem	%	Ogółem	%
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		12117	28,4	1711	40,4	18233	31,7
Nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu		9915	23,2	567	13,4	13755	23,9
Nieprawidłowe wyprzedzanie		3124	7,3	387	9,1	4536	7,9
Nieprawidłowe	Omijanie	1259	2,9	117	2,8	1395	2,4
	Wymijanie	810	1,9	111	2,6	1149	2,0
	przejeżdżanie przejść dla pieszych	4014	9,4	188	4,4	4125	7,2
	skręcanie	1817	4,3	124	2,9	2164	3,8
	zatrzymanie, postój pojazdu	31	0,1	2	0,0	44	0,1
	cofanie	758	1,8	27	0,6	790	1,4
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		1275	3,0	225	5,3	1906	3,3
Wjazd przy czerwonym świetle		586	1,4	30	0,7	842	1,5
Nieprzestrzeganie innych znaków i sygnałów		124	0,3	18	0,4	147	0,3
Brak bezpiecznej odległości między pojazdami		1960	4,6	57	1,3	2636	4,6
Gwałtowne hamowanie		146	0,3	6	0,1	202	0,4
Jazda bez wymaganego oświetlenia		175	0,4	28	0,7	193	0,3
Zmęczenie, zaśnięcie		536	1,3	111	2,6	763	1,3
Ograniczenie sprawności psychomotorycznej		521	1,2	57	1,3	706	1,2

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących

Analizując wiek i płeć kierowców, stwierdzić należy, iż najczęściej sprawcami wypadków w 2001 roku byli mężczyźni. Dokonując zróżnicowania za względu na płeć, dane przedstawiają się następująco: kierujący pojazdami - mężczyźni spowodowali 85 %, natomiast kobiety 15% wypadków.

Płeć kierujących - sprawców wypadków w 2001 roku

Największa liczba sprawców wśród kierujących występuje w przedziale wiekowym 25 – 39 lat. Niemniej jednak, szczególną uwagę należałoby zwrócić na kierowców - sprawców wypadków w wieku 18 – 24 lata, czyli na grupę „młodych kierowców”. Niejednokrotnie cechuje ich brawura, a jednocześnie nie posiadają oni dużego doświadczenia w kierowaniu pojazdami. Problem ten występuje także w innych państwach europejskich i uznawany jest, obok przekraczania prędkości i jazdy po użyciu alkoholu lub narkotyków, za jeden z najważniejszych czynników oddziałujących na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tzw. „*young drivers problem*” .

Sprawcy wypadków – kierujący pojazdami wg. grup wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	zabici	ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 ludności
0-6	85	3	87	2827103	0,30
7-14	994	36	1052	4322378	2,29
15-17	1520	129	2186	1991552	7,63
18-24	9987	1022	14505	4562133	21,89
25-39	13508	1467	18667	7907392	17,08
40-59	10858	1070	14473	10562854	10,27
60 i więcej	5905	535	6826	6467634	9,13

* dane wg stanu na dzień 30.06.2001r

W 2001 roku wśród ogółu sprawców - kierujących pojazdami, najliczniejszą grupę (73,8%) stanowili kierujący samochodami osobowymi. Byli oni sprawcami 31605 wypadków drogowych, w których zginęły 2993 osoby, a 44301 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki drogowe wg. pojazdu sprawcy

Pojazd sprawcy			Wypadki	Zabici	Ranni
Rower			3978	361	3782
Motorower			507	43	544
Motocykl			1006	143	1173
Samochód osobowy	z przyczepą		291	28	382
	bez przyczepy		31111	2958	43652
	Taxi		203	7	267
Autobus	Komunikacji publicznej		391	20	574
	Inny		131	13	329
Samochód ciężarowy	do przewozu ładunków	z przyczepą	1294	217	1937
		bez przyczepy	2917	320	3796
	do przewozu osób		235	32	397
ciągnik rolniczy	z przyczepą		213	36	253
	bez przyczepy		144	26	156
pojazd wolnobieżny			19	3	26
Tramwaj			92	2	136
Trolejbus			6	0	6
pojazd zaprzęgowy			56	3	80
Pociąg			4	1	5
pojazd uprzywilejowany			54	9	106

Największe natężenie ruchu pojazdów odnotowywane jest w godzinach popołudniowych i wczesnym wieczorem. W 2001 roku najwięcej wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami wydarzyło się w godzinach 14.00 – 19.00 (14545, co stanowi 34,2% wszystkich wypadków spowodowanych przez kierujących). W wyniku tych wypadków ranne zostały 19472 osoby (33,7%), a śmierć poniosło 1253 (29,5%) uczestników ruchu.

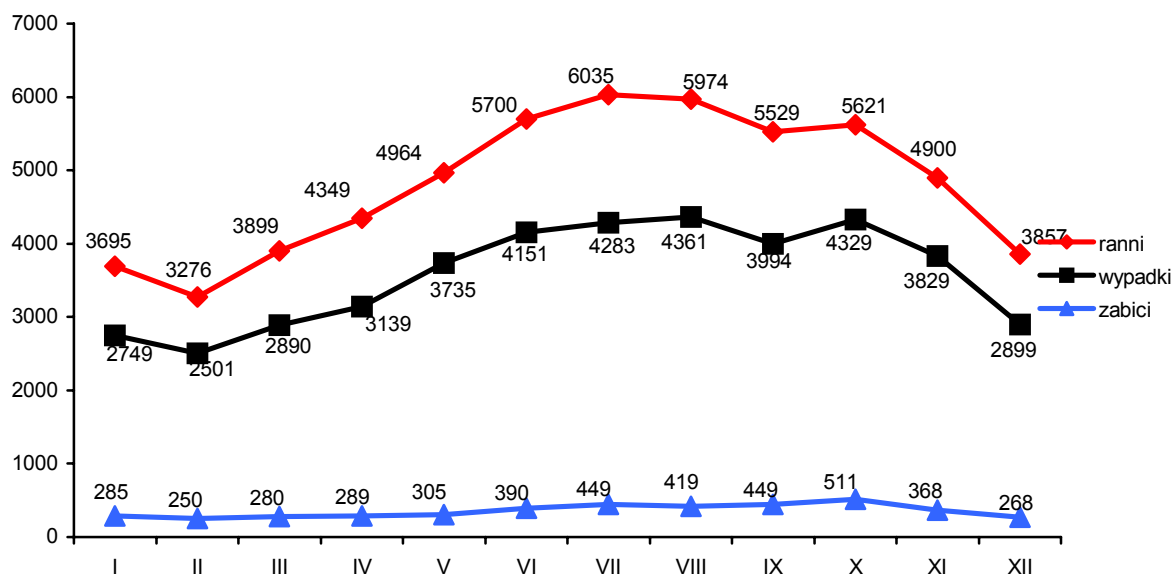
Wypadki spowodowane przez kierujących według godzin

godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	ogółem	%	Ogółem	%
0-0.59	304	0,7	65	1,5	503	0,9
1-1.59	685	1,6	121	2,8	1031	1,8
2-2.59	463	1,1	100	2,3	741	1,3
3-3.59	467	1,1	96	2,3	729	1,3
4-4.59	443	1,0	78	1,8	683	1,2
5-5.59	718	1,7	113	2,7	1025	1,8
6-6.59	1327	3,1	143	3,4	1748	3,0
7-7.59	1843	4,3	168	3,9	2576	4,5
8-8.59	1913	4,5	200	4,7	2548	4,4
9-9.59	1935	4,5	154	3,6	2565	4,4
10-10.59	2269	5,3	187	4,4	2942	5,1
11-11.59	2377	5,5	183	4,3	3105	5,4
12-12.59	2409	5,6	184	4,3	3183	5,5
13-13.59	2655	6,2	181	4,2	3499	6,1
14-14.59	2775	6,5	199	4,7	3724	6,4
15-15.59	2847	6,6	230	5,4	3853	6,7
16-16.59	3068	7,2	251	5,9	4085	7,1
17-17.59	2993	7,0	284	6,7	3927	6,8
18-18.59	2962	6,9	289	6,8	3883	6,7
19-19.59	2556	6,0	259	6,1	3326	5,8
20-20.59	2060	4,8	242	5,7	2842	4,9
21-21.59	1622	3,8	197	4,6	2176	3,8
22-22.59	1279	3,0	189	4,4	1798	3,1
23-23.59	890	2,1	149	3,5	1307	2,3

Kierujący pojazdami najczęściej powodowali wypadki drogowe w okresie od czerwca do października. W 2001 roku wydarzyło się w tych miesiącach 21118 wypadków (49,3% spośród wszystkich spowodowanych przez kierujących). Najwięcej wypadków kierujący spowodowali w sierpniu – 4361 (10,2% ogółu spowodowanych przez kierujących).

Wypadki spowodowane przez kierujących w zestawieniu miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Ogółem	42860	100	4262	100	57799	100
Styczeń	2749	6,4	285	6,7	3695	6,4
Luty	2501	5,8	250	5,9	3276	5,7
Marzec	2890	6,7	280	6,6	3899	6,7
Kwiecień	3139	7,3	289	6,8	4349	7,5
Maj	3735	8,7	305	7,2	4964	8,6
Czerwiec	4151	9,7	390	9,2	5700	9,9
Lipiec	4283	10,0	449	10,5	6035	10,4
Sierpień	4361	10,2	419	9,8	5974	10,3
Wrzesień	3994	9,3	448	10,5	5529	9,6
Październik	4329	10,1	511	12,0	5621	9,7
Listopad	3829	8,9	368	8,6	4900	8,5
Grudzień	2899	6,8	268	6,3	3857	6,7

Kierujący pojazdami, jako najliczniejsza grupa sprawców wypadków drogowych, miała zdecydowany wpływ na rozkład w czasie wszystkich wypadków, jakie miały miejsce w Polsce w 2001 roku. Zauważyć można, iż układ miesięczny wypadków spowodowanych przez kierujących jest w zasadzie identyczny jak ogółu wypadków.

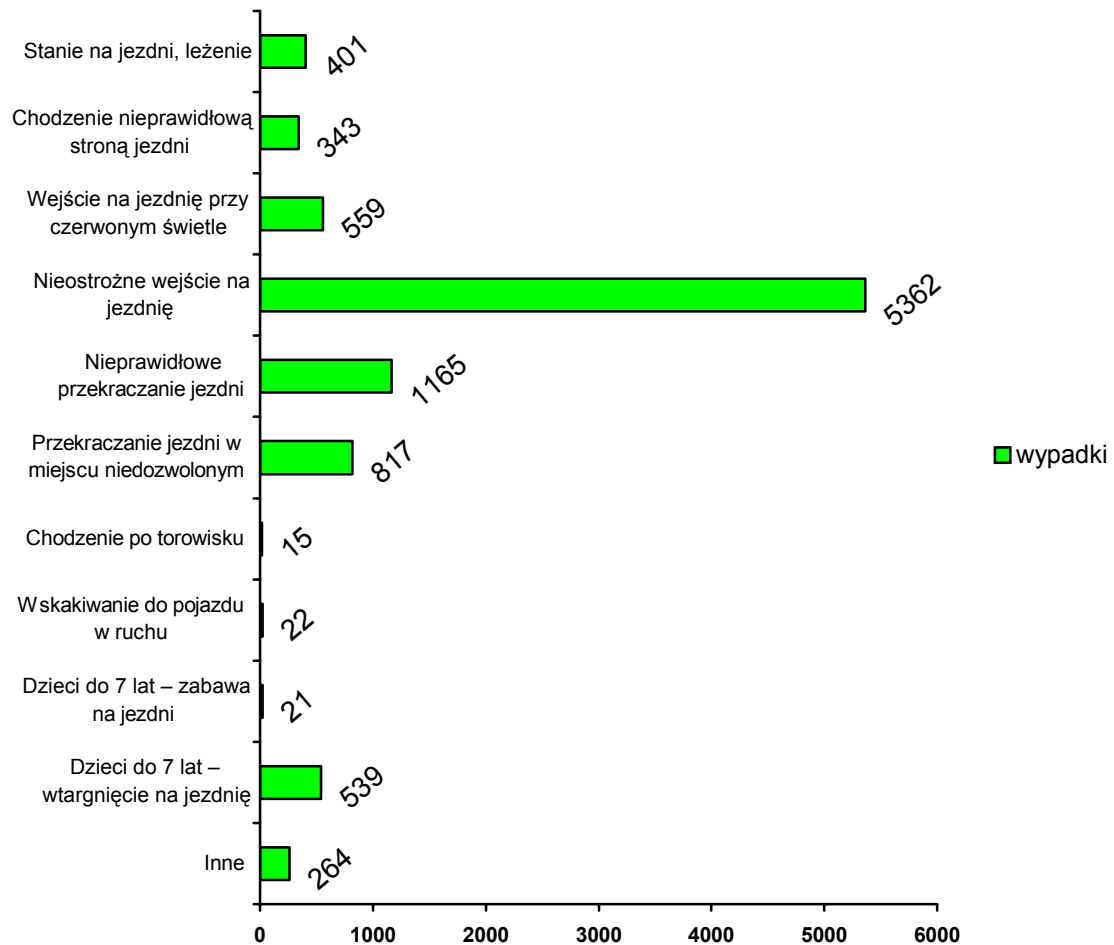
V.2 Wypadki z winy pieszego

Kolejną grupą sprawców wypadków drogowych są piesi. W 2001 roku spowodowali oni 9508 zdarzeń w wyniku których śmierć poniosły 1044 osoby, a rany odniosło 8805 uczestników ruchu. Podkreślić należy, iż prawi połowa (49,6%) wypadków z udziałem pieszych spowodowanych było ich niewłaściwym zachowaniem.

Najczęstszą przyczyną było nieostrożne wejście na jezdnię - 5362 wypadki, (tj. ok.57% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych), następnie nieprawidłowe przekraczanie jezdni - 1165 wypadków oraz przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym - 817 wypadków. W większości ofiarami śmiertelnymi w tego typu wypadkach są właśnie piesi.

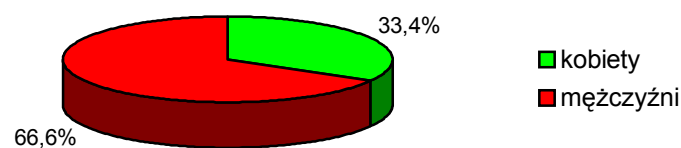
Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych.

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Ogółem		9508	100,0	1044	100,0	8805	100,0
Stanie na jezdni, leżenie		401	4,2	180	17,2	239	2,7
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		343	3,6	80	7,7	284	3,2
Wejście na jezdnie przy czerwonym świetle		559	5,9	30	2,9	543	6,2
Nieostrożne wejście na jezdnię	Przed jadącym pojazdem	4358	45,8	477	45,7	4025	45,7
	Zza pojazdu, przeszkody	1004	10,6	59	5,7	986	11,2
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni	Zatrzymywanie, cofanie	74	0,8	7	0,7	70	0,8
	Przebieganie	1091	11,5	71	6,8	1052	11,9
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		817	8,6	75	7,2	784	8,9
Chodzenie po torowisku		15	0,2	5	0,5	10	0,1
Wskakiwanie do pojazdu w ruchu		22	0,2	7	0,7	17	0,2
Dzieci do lat 7	zabawa na jezdni	21	0,2	0	-	21	0,2
	wtargnięcie na jezdnię	539	5,7	15	1,4	539	6,1
Inne		264	2,8	38	3,6	235	2,7

Zarówno w przypadku pieszych, jak i kierujących sprawców wypadków drogowych to mężczyźni głównie przyczyniali się do ich powstania. Statystycznie 66,6% wypadków spowodowanych przez pieszych było zawinionych przez mężczyzn. Piesze - kobiety spowodowały 33,4% wypadków.

Płeć pieszych - sprawców wypadków w 2001 roku

Spośród grup wiekowych pieszych – sprawców wypadków, na czoło wysuwają się dzieci w wieku do lat 14. W 2001 roku spowodowały one 2577 wypadków (27,3%), zginęły w nich 63 osoby, a 2580 zostało rannych. Najczęściej wypadki te są następstwem zabawy na jezdni lub w jej pobliżu. Problem poprawy bezpieczeństwa pieszych ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych uczestników ruchu drogowego znalazł swoje odzwierciedlenie w założeniach „Programu poprawy bezpieczeństwa pieszych”.

Sprawcy wypadków – piesi w poszczególnych grupach wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 członków populacji
0-14	2577	63	2580	7149481	3,60
15-17	541	25	536	1991552	2,71
18-24	883	66	856	4562133	1,93
25-39	1232	149	1144	7907392	1,55
40-59	2376	413	2041	10562854	2,24
60 i więcej	1810	318	1562	6467634	2,79

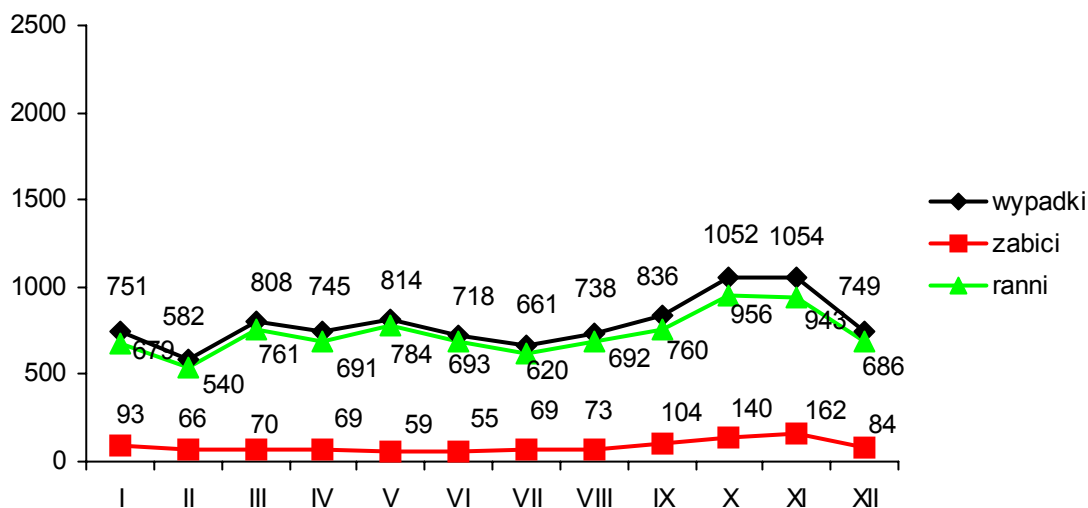
* dane wg stanu na dzień 30.06.2001r

Piesi uczestnicy ruchu najczęściej powodują wypadki w okresie jesiennym. W miesiącach: wrzesień, październik, listopad, spowodowali oni 2942 wypadki drogowe (31%). Zginęło w nich 406 osób, a 2659 zostało rannych. Jako jeden z czynników wpływających na taki rozkład wypadków uznać można znacznie pogorszone warunki atmosferyczne panujące w tym okresie, a zwłaszcza szybko zapadający zmierzch. Wtedy to piesi uczestnicy ruchu stają się gorzej widoczni, co w połączeniu z brakiem ostrożności (tak pieszych jak i kierujących) skutkuje wzrostem liczby wypadków w tym okresie.

Wypadki spowodowane przez pieszych w zestawieniu miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		zabici		ranni	
	Ogółem	%	ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	9508	100,0	1044	100,0	8805	100,0
Styczeń	751	7,9	93	8,9	679	7,7
Luty	582	6,1	66	6,3	540	6,1
Marzec	808	8,5	70	6,7	761	8,6
Kwiecień	745	7,8	69	6,6	691	7,8
Maj	814	8,6	59	5,7	784	8,9
Czerwiec	718	7,6	55	5,3	693	7,9
Lipiec	661	7,0	69	6,6	620	7,0
Sierpień	738	7,8	73	7,0	692	7,9
Wrzesień	836	8,8	104	10,0	760	8,6
Październik	1052	11,1	140	13,4	956	10,9
Listopad	1054	11,1	162	15,5	943	10,7
Grudzień	749	7,9	84	8,0	686	7,8

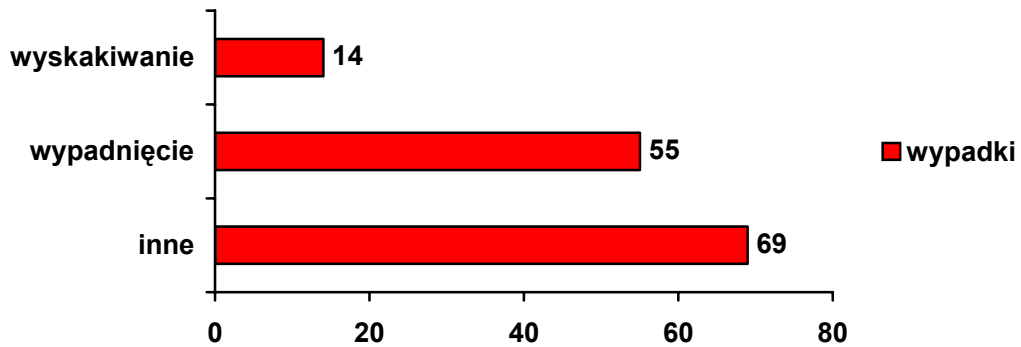
Sprawcy wypadków - piesi wg. miesięcy w 2001 r.

V.3 Wypadki z winy pasażera

Najmniej liczną grupą sprawców wypadków są pasażerowie. Od stycznia do grudnia 2001 roku spowodowali oni 128 wypadków, pociągnęły one za sobą 18 ofiar śmiertelnych i rany odniesione przez 119 osób. Wśród kategoryzowanych rodzajów zdarzeń, najczęstszym jest: wypadnięcie pasażera z pojazdu, a główną przyczyną - nietrzeźwość.

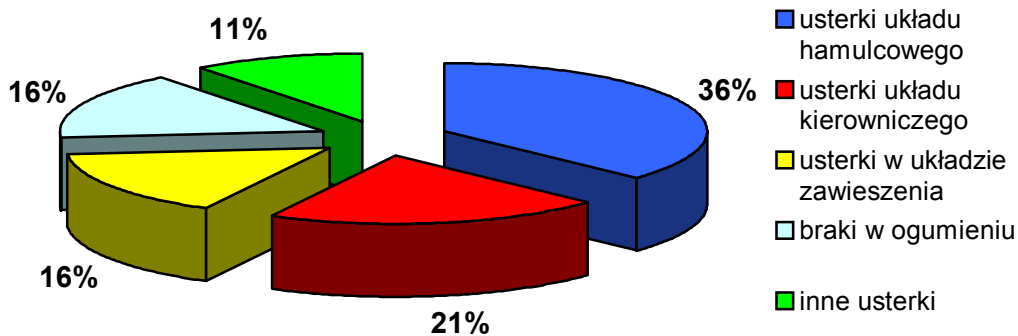
Wypadki spowodowane przez pasażerów w 2001 roku

V.4 Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu

Od kilku lat liczba wypadków, w których za główną przyczynę uznano zły stan techniczny pojazdów utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. W 1999 roku zaistniało 27 takich wypadków, w roku 2000 – 28, a 2001 roku – 19, w ich wyniku śmierć poniosły 2 osoby, a 26 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki z powodu niesprawności technicznej w 2001 roku

Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Braki techniczne	Wypadki		zabici		Ranni	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Ogółem	19	100,0	2	100,0	26	100,0
usterki układu hamulcowego	7	36,8	2	100,0	10	38,5
usterki układu kierowniczego	4	21,1	-	-	5	19,2
usterki w układzie zawieszenia	3	15,8	-	-	4	15,4
braki w ogumieniu	3	15,8	-	-	5	19,2
inne usterki	2	10,5	-	-	2	7,7

Właściwy stan techniczny pojazdów, a zwłaszcza układów konstrukcyjnych mających zdecydowany wpływ na bezpieczeństwo, jest szczególnie ważny w przypadku pojazdów przewożących większą liczbę osób. Dlatego też, w okresie wakacyjnym, policja prowadzi wzmożone działania kontrolne, podczas których ujawnia ewentualne braki techniczne takich pojazdów.

V.5 Wypadki z innych przyczyn

Na powstawanie wypadków drogowych wpływ mają także inne, poza wymienionymi powyżej, przyczyny. Ogólnie w 2001 roku wystąpiło 967 takich zdarzeń, śmierć w nich poniosło 156 osób, a rannych zostało 1128 osób.

Inne przyczyny wypadków drogowych.

Przyczyna	Wypadki	zabici	ranni
Pożar pojazdu	4	0	5
Niezawiniona niesprawność techniczna pojazdu	144	10	221
Niewłaściwy stan drogi	41	2	53
Nieprawidłowa organizacja ruchu	8	1	7
Nieprawidłowo zabezpieczone roboty drogowe	4	0	4
Nieprawidłowo działająca sygnalizacja świetlna	2	0	2
Nieprawidłowo działająca zaporą, roгатka	1	0	2
Przedmioty, zwierzęta na drodze	203	11	273
Nagle zasłabnięcie kierującego	32	13	22
Oślepienie przez inny pojazd	6	2	6
Przyczyny nieustalone	522	117	533

VI. Ofiary wypadków drogowych i bezpieczeństwo pieszych

VI.1 Ofiary wypadków drogowych

W 2001 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 73728 osób, w tym 5534 poniosły śmierć (7,5%), a 68194 zostały ranne (92,5%).

W porównaniu do 2000 roku jest to mniej ofiar o 4204, w tym spadek liczby ofiar śmiertelnych o 760 i spadek liczby osób rannych o 3444.

Najczęściej uczestnicy ruchu drogowego ponosili śmierć w wypadkach drogowych, które wydarzyły się poza obszarem zabudowanym. Prawie w co piątym takim zdarzeniu ginął człowiek, podczas gdy na obszarze zabudowanym w co piętnastym. W 2000 roku wskaźniki te wynosiły odpowiednio 5 i 14.

Wysoka śmiertelność występująca na obszarze niezabudowanym jest zjawiskiem typowym, co wynika m.in. z tego, że pojazdy uczestniczące w zdarzeniu poruszają się z większymi prędkościami (stąd tragiczniejsze skutki) oraz z tego, że na tych obszarach pomoc lekarska jest trudniej dostępna.

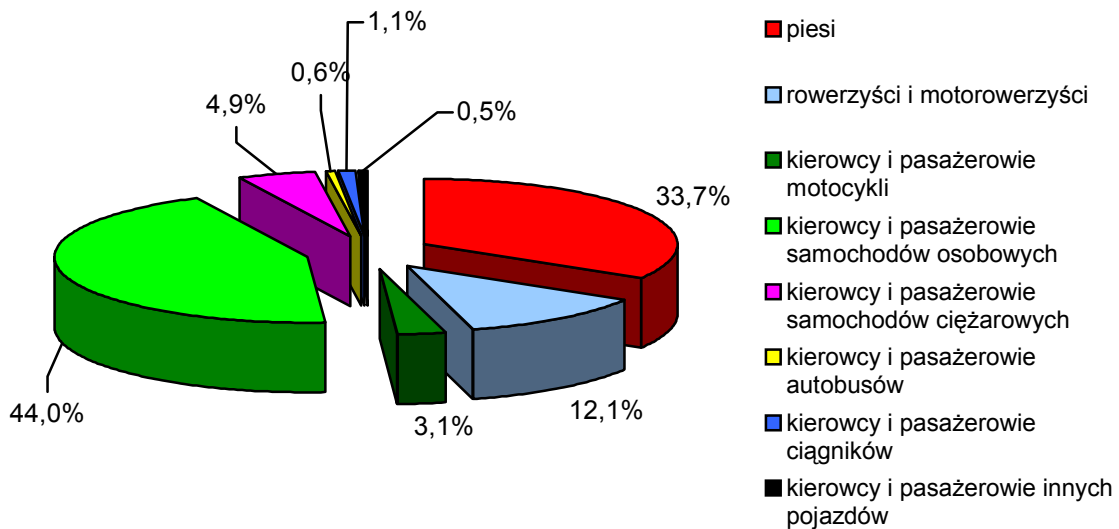
W ostatnich latach wypadki drogowe, które powstały na skutek jazdy z prędkością niedostosowaną do istniejących warunków na drodze cechowały się dość wysoką częstotliwością zgonów. W roku 2001 średnio w co siódmym takim wypadku notowano zgon, tj na poziomie roku 2000.

Bardzo liczną grupę ofiar stanowią piesi, co wynika z dużego udziału potrąceń w ogólnej liczbie wypadków (35,6% ogółu zdarzeń), oraz z prawidłowości, iż na styku pojazd – pieszy, ten ostatni jest narażony na znacznie większe, niż kierujący niebezpieczeństwo.

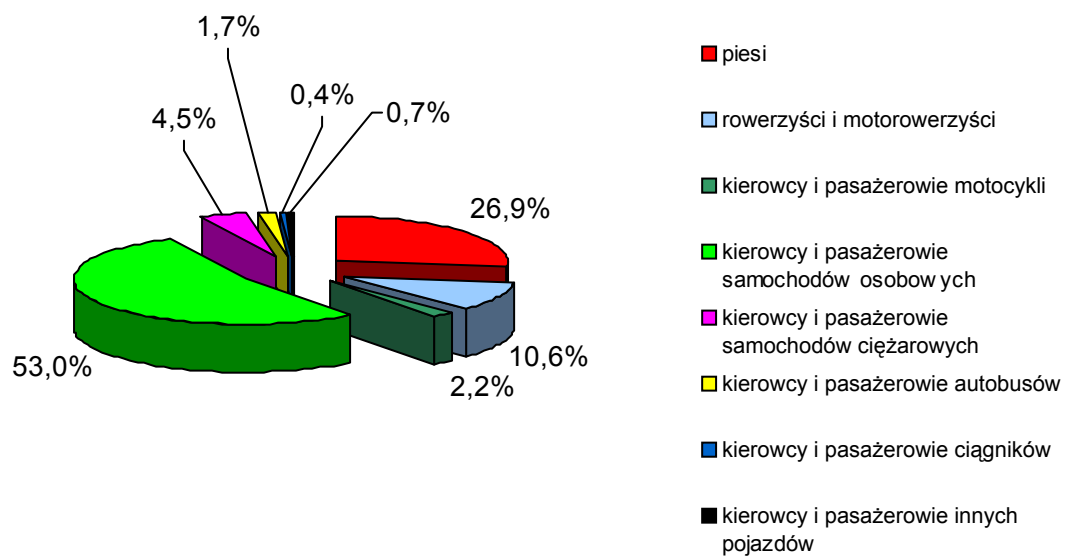
W roku 2001 w globalnej liczbie ofiar wypadków, największy odsetek stanowili kierujący samochodami osobowymi i ich pasażerowie – 52,4%.

Ofiary wypadków wg. rodzaju użytkownika drogi

Ofiary - zabici

Ofiary - ranni

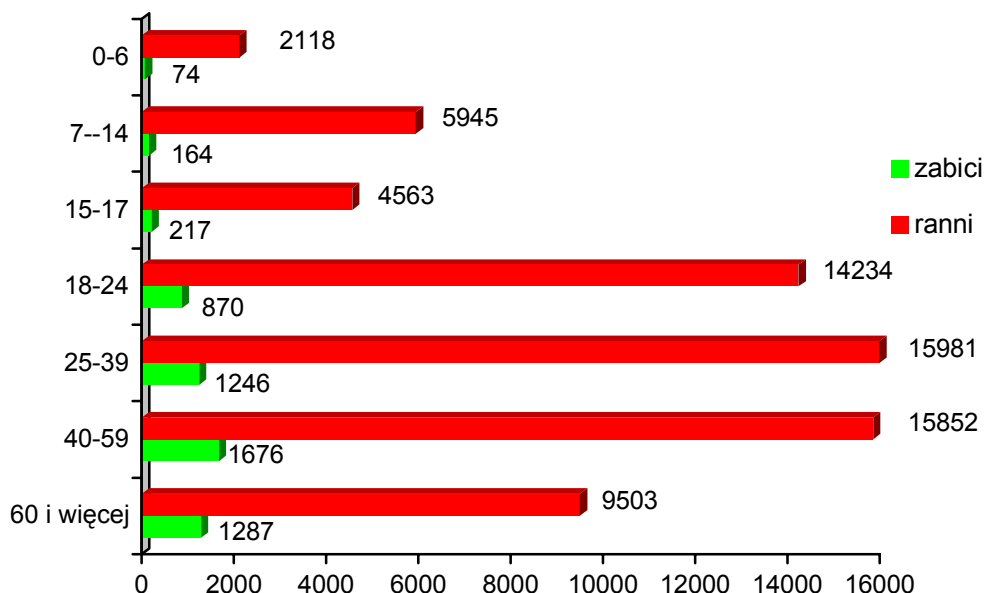

Wśród ofiar wypadków liczniejszą grupę stanowili mężczyźni. W 2001 roku zginęło ich 4202 (76,1% ogółu zabitych), a 41742 (61,3% ogółu) zostało rannych.

Liczba kobiet ofiar wypadków wyniosła 1322 zabite (23,9%) i 26375 rannych (38,7%).

Najliczniejszą grupę wśród zabitych - 1676 osób (30,3% ogółu) stanowiły osoby w wieku 40-59 lat, natomiast najwięcej osób rannych 15981 (23,4% ogółu) znajdowało się w grupie wiekowej 25-39 lat.

Wiek ofiar wypadków drogowych w 2001 roku

Grupy wieku	Na 1 milion osób	
	Zabici	Ranni
0-6	26,2	749,2
7-14	37,9	1375,4
15-17	108,9	2291,2
18-24	190,7	3120,0
25-39	157,6	2021,0
40-59	158,7	1500,7
60 i więcej	199,0	1469,3

Najwyższy wskaźnik ofiar odnotowany został w przedziale wiekowym 18 – 24 lata.

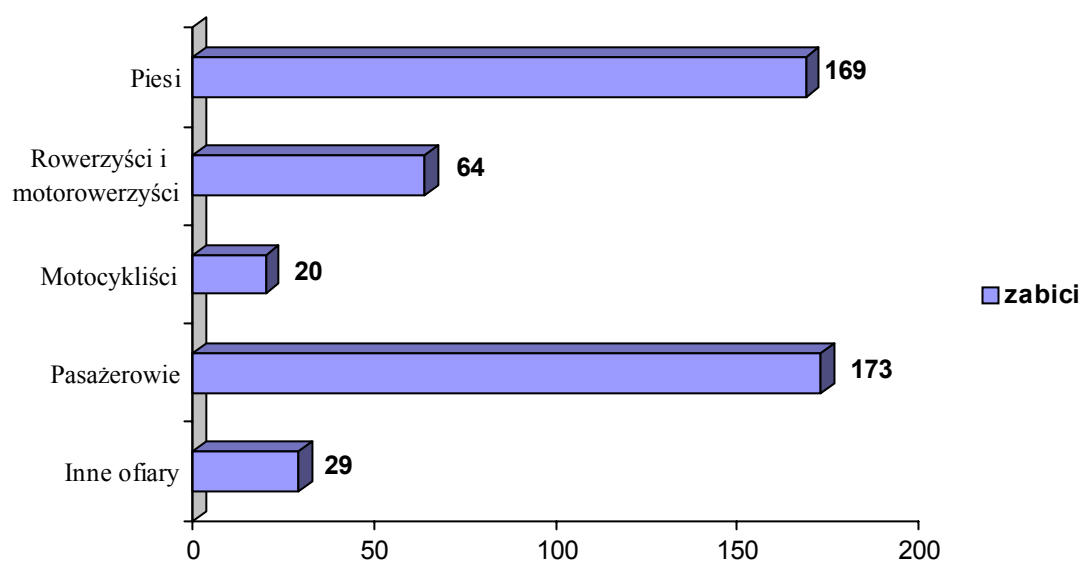
Szczególną grupą, na którą należałoby zwrócić uwagę to dzieci i młodzież w wieku do lat 17. W 2001 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 13080 osób w tym wieku (zabitych - 455, a rannych - 12625 osób).

Ofiary wśród dzieci i młodzieży.

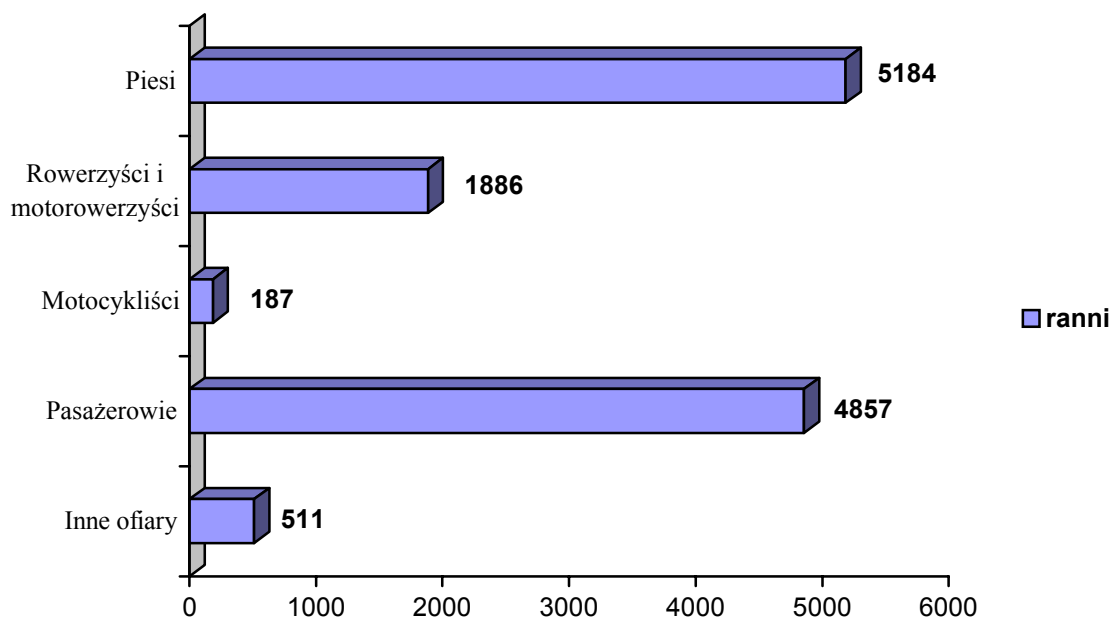
Dzieci i młodzież	Ofiary		Zabici		Ranni	
	2001	2000=100%	2001	2000=100%	2001	2000=100%
Piesi	5353	88,9	169	88,5	5184	88,9
Rowerzyści i motorowerzyści	1950	81,2	64	88,9	1886	81,0
Motocykliści	207	86,6	20	117,6	187	84,2
Pasażerowie	5030	94,2	173	89,2	4857	94,4
Inne ofiary	540	92,1	29	93,5	511	92,1

Dzieci i młodzież są to przeważnie pasażerowie i piesi. Tym samym są oni biernymi uczestnikami zdarzenia (pasażerowie), a ryzyko śmierci czy odniesienia poważnych obrażeń w wypadku drogowym jest znacznie większe niż wśród innych uczestników ruchu (piesi).

Ofiary dzieci i młodzież - zabici

Ofiary dzieci i młodzież - ranni

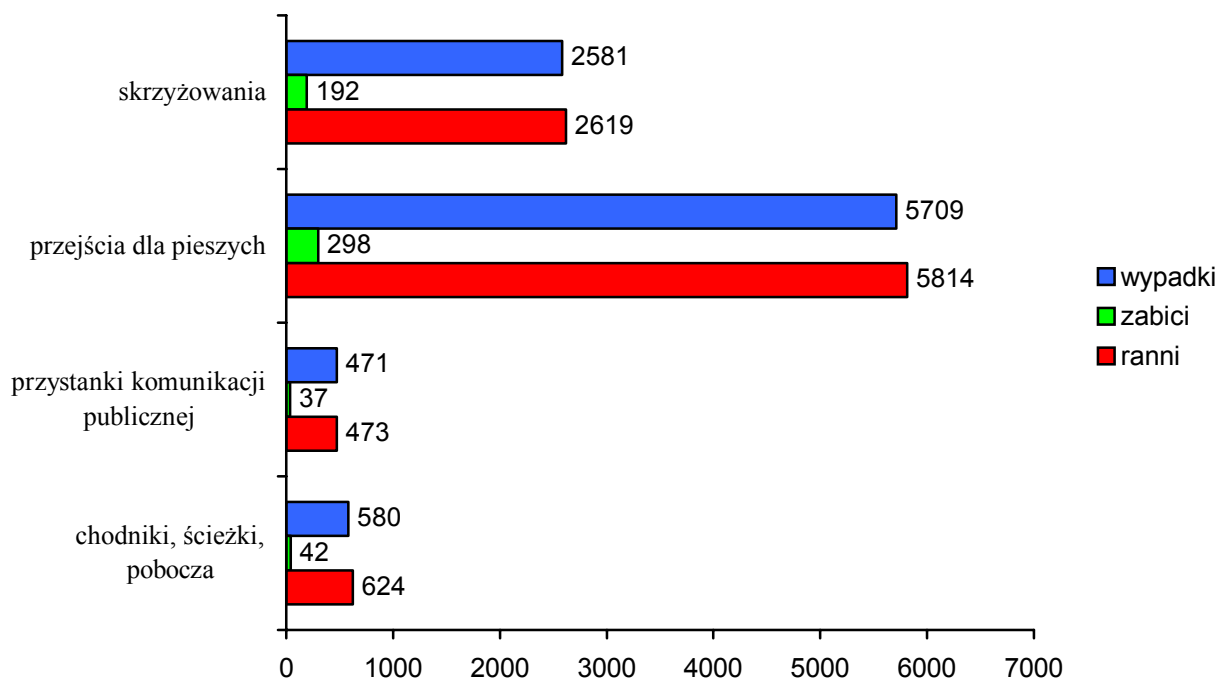
VI.2 Bezpieczeństwo osób pieszych

W 2001 roku zanotowano 19170 wypadków z osobami pieszymi, w których zginęło 1866 osób, a 18323 zostały ranne.

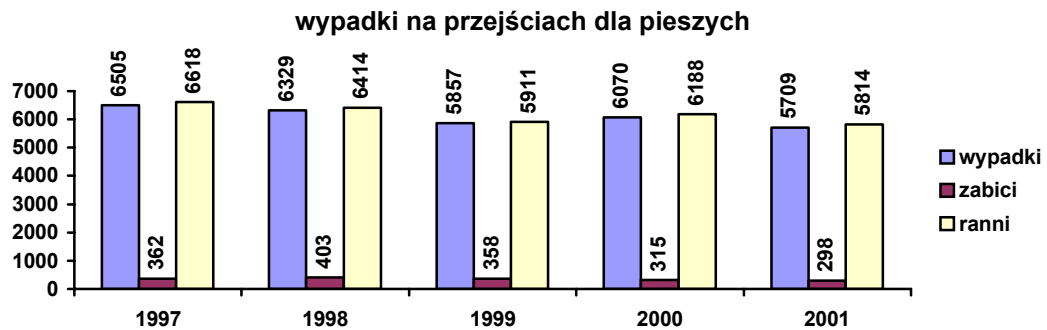
Piesi są najbardziej zagrożoną kategorią uczestników ruchu. Prawdą jest jednak i to, że sami piesi swoim zachowaniem często powodują duże zagrożenie. W omawianym roku spowodowali oni 17,7% zdarzeń z ofiarami w ludziach.

W miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego zanotowano 9341 potrażeń osób pieszych, stanowi to 48,7% wszystkich wypadków z pieszymi. Śmierć poniosło 569 osób (30,5% ogółu zabitych pieszych), rannych zostało 9530 osób (52%).

**Wypadki w miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego
w 2001 roku**

Badając wypadki w miejscach udostępnionych dla ruchu pieszych zauważyć należy, iż zdecydowanie najwięcej zdarzeń drogowych występuje na przejściach dla pieszych, liczba potrażeń w tych miejscach systematycznie rośnie z 26% w 1997 roku do 29,8% w rok 2001.

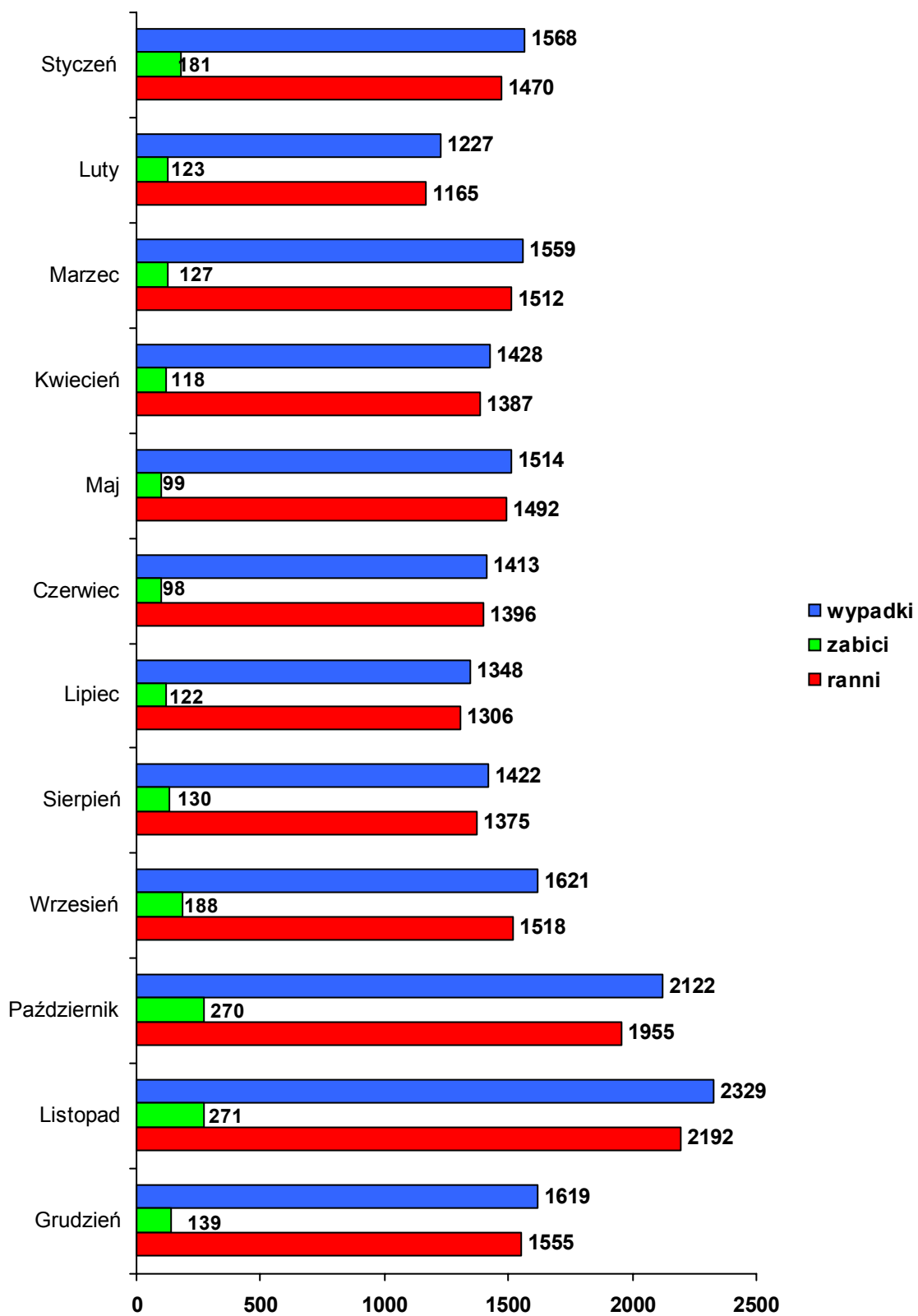
Zjawisko takie powinno budzić niepokój, gdyż przejście dla pieszych w swej istocie gwarantować powinno tym uczestnikom ruchu bezpieczne przekroczenie jezdni. Niemniej jednak spojrzeć należy na ten problem z dwóch stron. Po pierwsze kierujący pojazdem zbliżając się do przejścia dla pieszych ma obowiązek zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszememu znajdującemu się na przejściu (art. 26 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym). Z drugiej zaś strony fakt korzystania z wyznaczonego przejścia nie upoważnia pieszego do wchodzenia na jezdnię bez upewnienia się, czy nie spowoduje to zagrożenia w ruchu, a przede wszystkim dla jego życia i zdrowia.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej potrażeń i najtragiczniejsze ich skutki zanotowano w IV kwartale roku. Na taki stan rzeczy wpływ wywierają nasze warunki klimatyczne, kiedy to w okresie jesienno-zimowym wczesnie zapada zmrok, warunki atmosferyczne ulegają pogorszeniu i w wyniku tego pieszy staje się mniej widoczny.

Wypadki z udziałem pieszych w układzie miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Styczeń	1568	8,2	181	9,7	1470	8,0
Luty	1227	6,4	123	6,6	1165	6,4
Marzec	1559	8,1	127	6,8	1512	8,3
Kwiecień	1428	7,4	118	6,3	1387	7,6
Maj	1514	7,9	99	5,3	1492	8,1
Czerwiec	1413	7,4	98	5,3	1396	7,6
Lipiec	1348	7,0	122	6,5	1306	7,1
Sierpień	1422	7,4	130	7,0	1375	7,5
Wrzesień	1621	8,5	188	10,1	1518	8,3
Październik	2122	11,1	270	14,5	1955	10,7
Listopad	2329	12,1	271	14,5	2192	12,0
Grudzień	1619	8,4	139	7,4	1555	8,5

Wypadki z udziałem pieszych wg. miesięcy

VII. Nietrzeźwi uczestnicy wypadków drogowych

W 2001 roku nietrzeźwi uczestniczyli w 7432 wypadkach drogowych, śmierć w nich poniosło 801 osób, a 9112 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu w układzie województw*.

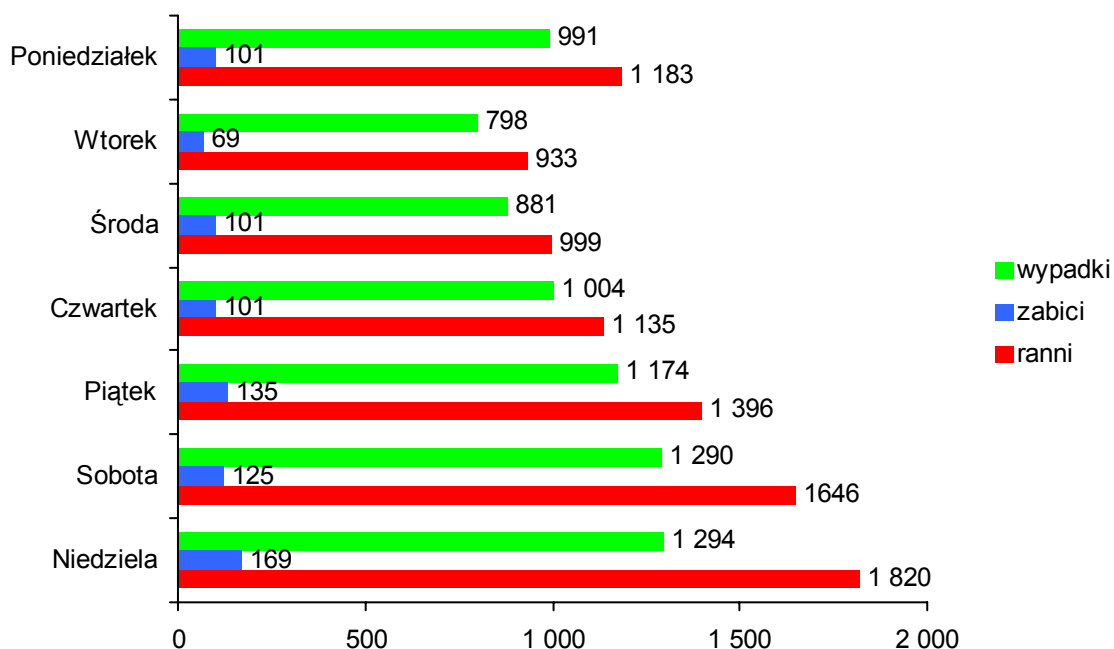
Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	543	7,3	30	5,7	453	7,6
Kujawsko – pomorskie	274	3,7	9	1,7	201	3,4
Lubelskie	599	8,1	47	9,0	518	8,7
Lubuskie	170	2,3	32	6,1	140	2,4
Łódzkie	650	8,7	49	9,3	513	8,6
Małopolskie	715	9,6	24	4,6	614	10,3
Mazowieckie	619	8,3	62	11,8	458	7,7
Opolskie	202	2,7	11	2,1	157	2,6
Podkarpackie	346	4,7	24	4,6	251	4,2
Podlaskie	258	3,5	42	8,0	187	3,2
Pomorskie	433	5,8	29	5,5	355	6,0
Śląskie	908	12,2	34	6,5	716	12,1
Świętokrzyskie	400	5,4	29	5,5	315	5,3
Warmińsko-mazurskie	333	4,5	33	6,3	297	5,0
Wielkopolskie	482	6,5	31	5,9	374	6,3
Zachodniopomorskie	355	4,8	32	6,1	299	5,0
Komenda Stołeczna Policji	145	2,0	7	1,3	86	1,4
POLSKA	7432	100,0	525	100,0	5934	100,0

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko nietrzeźwi uczestnicy wypadków.

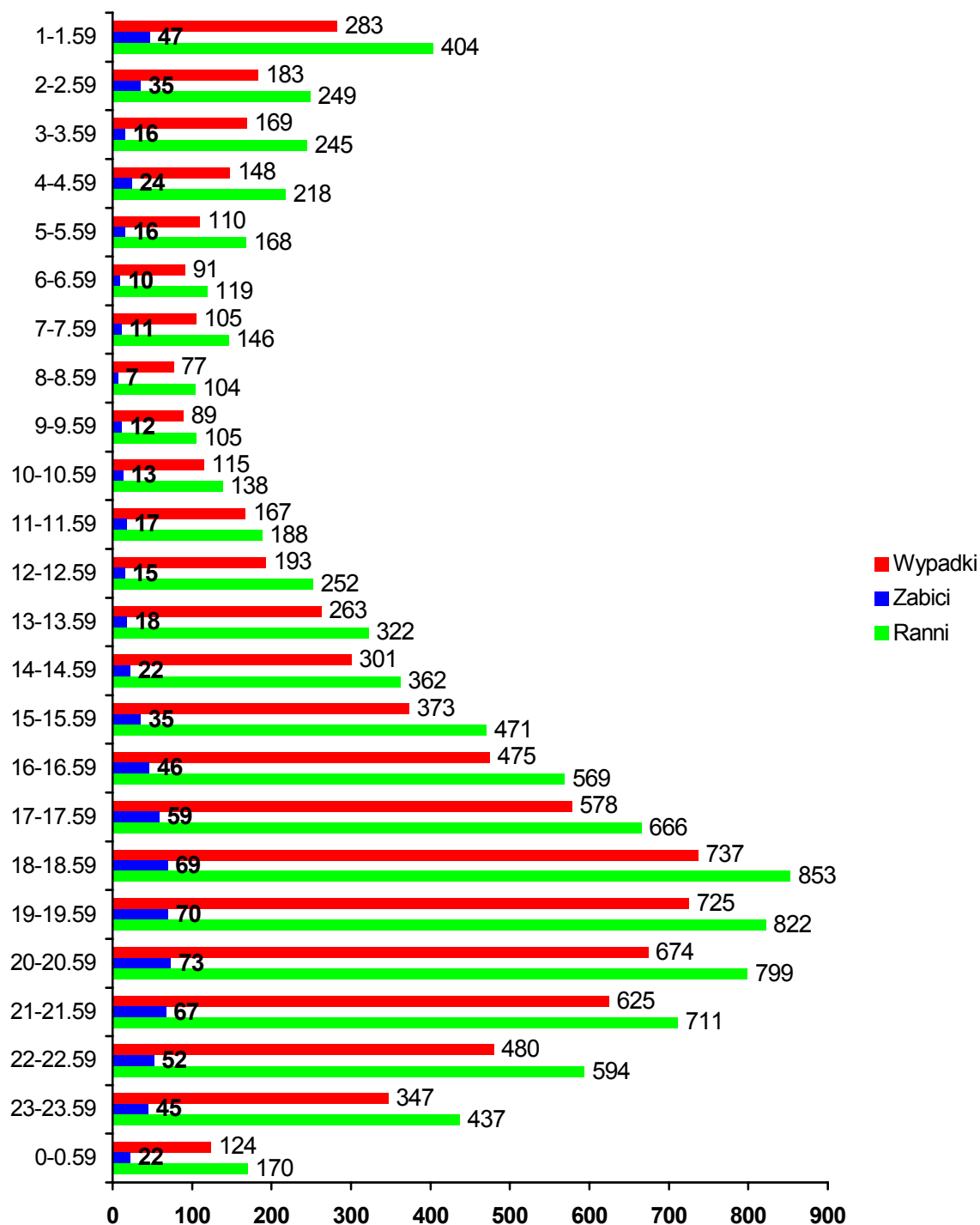
Analizując dynamikę omawianych zdarzeń w okresie 1997 - 1999 stwierdzono systematyczny spadek liczby wypadków z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (1997 – 12.426, 1998 – 10.956, 1999 – 9319), rok 2000 wykazał nieznaczny wzrost liczby tego typu zdarzeń – 9367. W roku 2001 odnotowano 7432 wypadki, w porównaniu z rokiem 2000 jest to mniej o 1935 (-20,8%).

Nietrzeźwi najczęściej uczestniczą w zdarzeniach drogowych w ostatnich dniach tygodnia: piątek (15,8%), sobota (17,4%) i niedziela (17,4%). Niewątpliwie wpływ na takie rozłożenie wypadków z udziałem nietrzeźwych ma fakt, iż koniec tygodnia – dni wolne od pracy sprzyjają spotkaniom towarzyskim i imprezom, podczas których spożywany jest alkohol. Generalnie w te dni zwiększa się liczba uczestników ruchu pod wpływem alkoholu. Natomiast w trakcie doby kulminacyjny jest przedział pomiędzy 18.00 a 21.00. W 2001 roku w godzinach tych nietrzeźwi uczestniczyli w 2136 wypadkach drogowych, co stanowi 28,8% wszystkich zdarzeń z ich udziałem. Rozkład godzinowy wypadków z udziałem nietrzeźwych pokrywa się z ogólną tendencją występowania wypadków wg. godzin.

Zestawienie wypadków drogowych z nietrzeźwymi wg. dni tygodnia

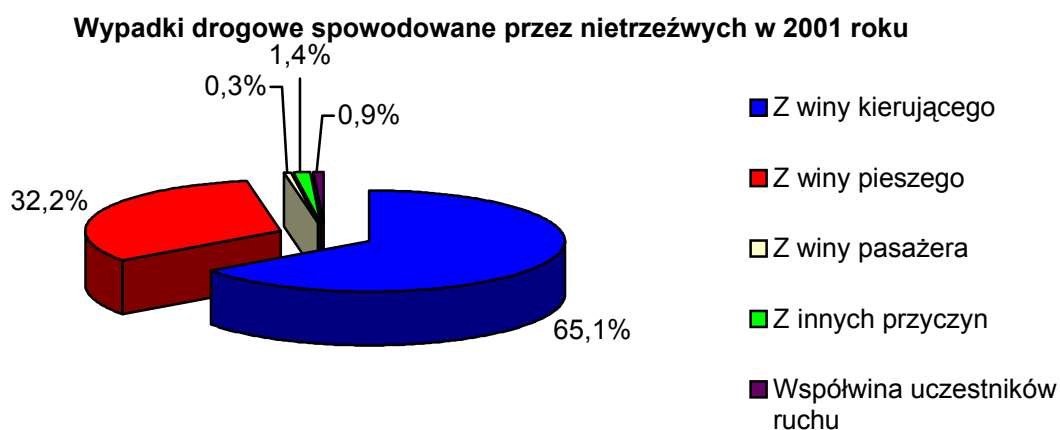
Zestawienie wypadków z nietrzeźwymi wg godzin w 2001 r

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu w okresie od stycznia do grudnia 2001 roku spowodowali 6230 wypadków. Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowią kierowcy. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami w analizowanym okresie, nietrzeźwi stanowili 9,4%.

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych uczestników ruchu.

Nietrzeźwość uczestników zdarzenia	Wypadki	Zabici	Ranni
Z winy kierującego	4056	479	5634
Z winy pieszego	2009	194	1880
Z winy pasażera	19	2	17
Z innych przyczyn	90	9	98
Współwina uczestników ruchu	56	12	55

W 2001 roku kierujący pojazdami w stanie nietrzeźwym spowodowali 4056 wypadków. Zginęło w nich 479 osób, a ranne zostały 5634 osoby. W porównaniu do 2000 roku nastąpił spadek liczby wypadków o 22,6%.

W grupie nietrzeźwych kierujących największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierowcy samochodami osobowymi, spowodowali oni 2927 wypadków (72,1% wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących). Wskaźnik ten jest niższy niż w roku poprzednim (2000 – 72,9%). W wypadkach zawinionych przez nietrzeźwych kierujących samochodami osobowymi zginęło 341 osób, tj. 71,2% śmiertelnych ofiar zdarzeń spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących (2000 rok – 76,1%).

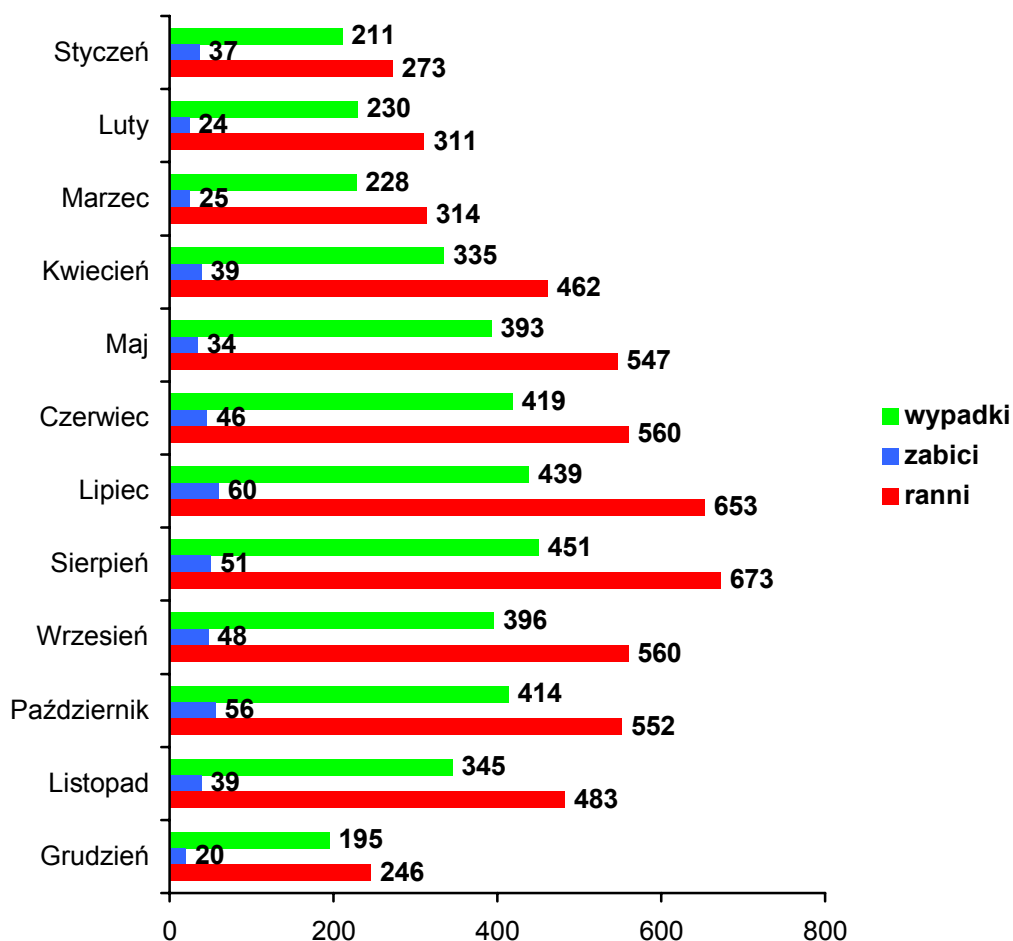
Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących – według wybranych rodzajów pojazdów w 2001 r.

Rodzaj pojazdu sprawcy	Wypadki		Zabici		Ranni	
	ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Rower i motorower	668	16,5	60	12,6	650	11,5
Motocykl	196	4,8	30	6,3	238	4,2
Samochód osobowy	2927	72,1	341	71,2	4409	78,2
Samochód ciężarowy	172	4,3	27	5,7	233	4,2
Autobus	4	0,1	-	-	6	0,2
Ciągnik rolniczy	75	1,9	18	3,8	81	1,5
Pojazd zaprzęgowy	9	0,2	2	0,4	13	0,2
Inny	5	0,1	1	0,0	4	0,0

Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w podziale na miesiące.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Ogółem	4056	100,0	479	100,0	5634	100,0
Styczeń	211	5,2	37	7,7	273	4,8
Luty	230	5,7	24	5,0	311	5,5
Marzec	228	5,6	25	5,2	314	5,6
Kwiecień	335	8,3	39	8,1	462	8,2
Maj	393	9,7	34	7,1	547	9,7
Czerwiec	419	10,3	46	9,6	560	9,9
Lipiec	439	10,8	60	12,5	653	11,6
Sierpień	451	11,1	51	10,6	673	11,9
Wrzesień	396	9,8	48	10,0	560	9,9
Październik	414	10,2	56	11,7	552	9,8
Listopad	345	8,5	39	8,1	483	8,6
Grudzień	195	4,8	20	4,2	246	4,4

Nietrzeźwi kierujący - sprawcy wypadków w układzie miesięcznym w 2001 roku

Z analizy miesięcznego rytmu powstawania wypadków w 2001 roku wynika, że największą liczbę zdarzeń z ofiarami w ludziach powodowali nietrzeźwi kierujący w miesiącach letnich oraz w październiku.

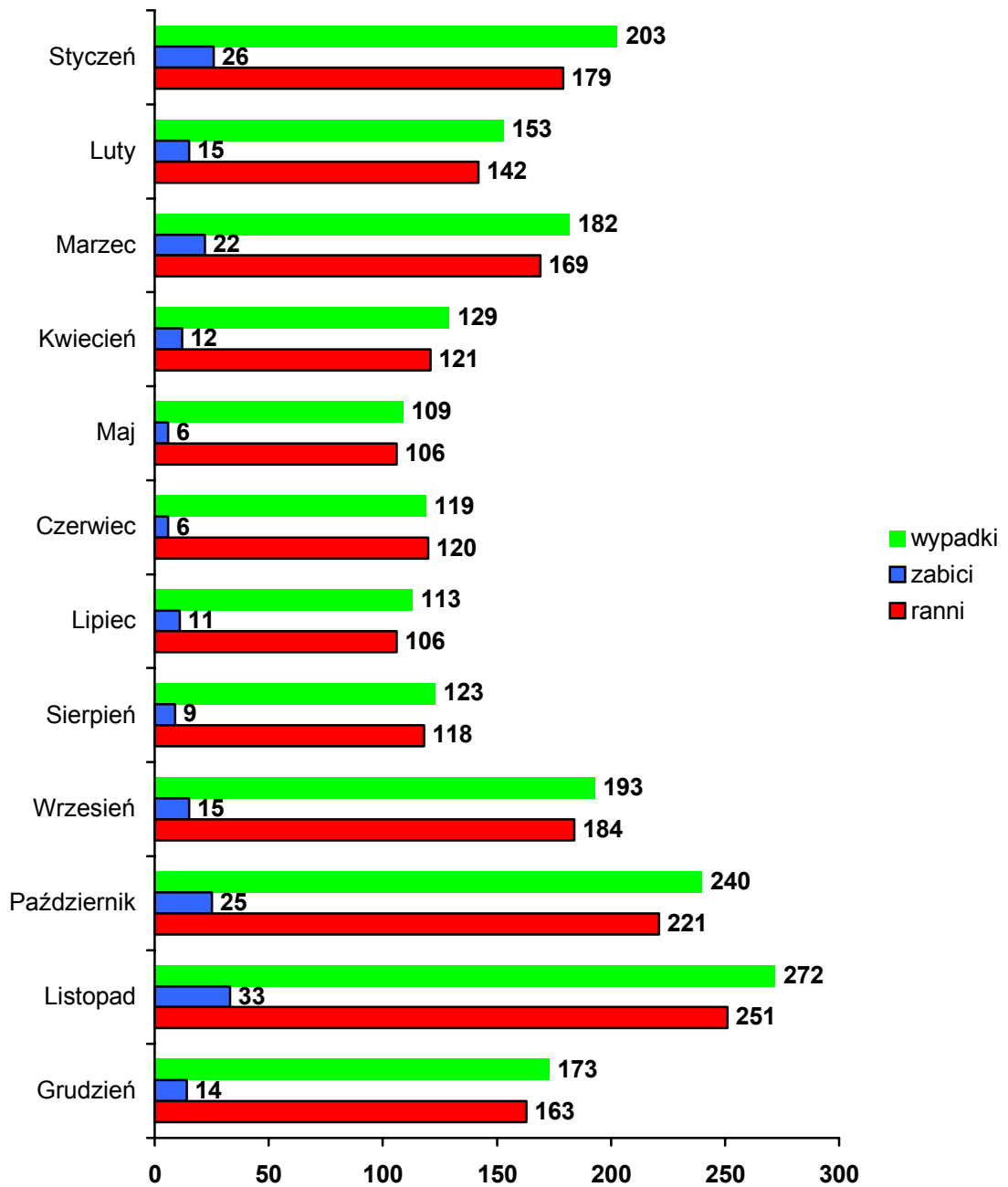
Piesi będący po użyciu alkoholu spowodowali 2009 wypadków, w wyniku których śmierć poniosły 194 osoby, a 1880 zostało rannych. W porównaniu do roku 2000 nastąpił spadek liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę uczestników ruchu o ok.20%.

Prawie co piąty pieszy – sprawca wypadku był pod wpływem alkoholu. Wskaźnik ten w 2000 roku wynosił 4. Liczba zdarzeń, do powstania których przyczynili się nietrzeźwi piesi systematycznie spada, w roku 2001 była najniższa w ostatnich czterech latach i stanowiła 3,7% wszystkich wypadków (1998 – 5,2%; 1999 – 4,8%, 2000 – 4,4%).

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych pieszych.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Styczeń	203	10,1	26	13,4	179	9,5
Luty	153	7,6	15	7,7	142	7,6
Marzec	182	9,1	22	11,3	169	9,0
Kwiecień	129	6,4	12	6,2	121	6,4
Maj	109	5,4	6	3,1	106	5,6
Czerwiec	119	5,9	6	3,1	120	6,4
Lipiec	113	5,6	11	5,7	106	5,6
Sierpień	123	6,1	9	4,6	118	6,3
Wrzesień	193	9,6	15	7,7	184	9,8
Październik	240	11,9	25	12,9	221	11,8
Listopad	272	13,5	33	17,0	251	13,4
Grudzień	173	8,6	14	7,2	163	8,7

Nietrzeźwi piesi - sprawcy wypadków wg. miesięcy

VIII. Cudzoziemcy - uczestnicy wypadków drogowych

W 2001 roku cudzoziemcy uczestniczyli w 1821 wypadkach drogowych, tak więc w porównaniu z 2000 rokiem wystąpił spadek o 160 wypadków; śmierć w nich poniosły 382 osoby, o 37 osób mniej niż w 2000 roku; a 2881 zostało rannych, tj. mniej o 188 osób rannych niż w roku 2000. Cudzoziemcy przyczynili się do powstania 1020 wypadków drogowych, co stanowi ok. 2% wszystkich wypadków zaistniałych w 2001 roku w Polsce.

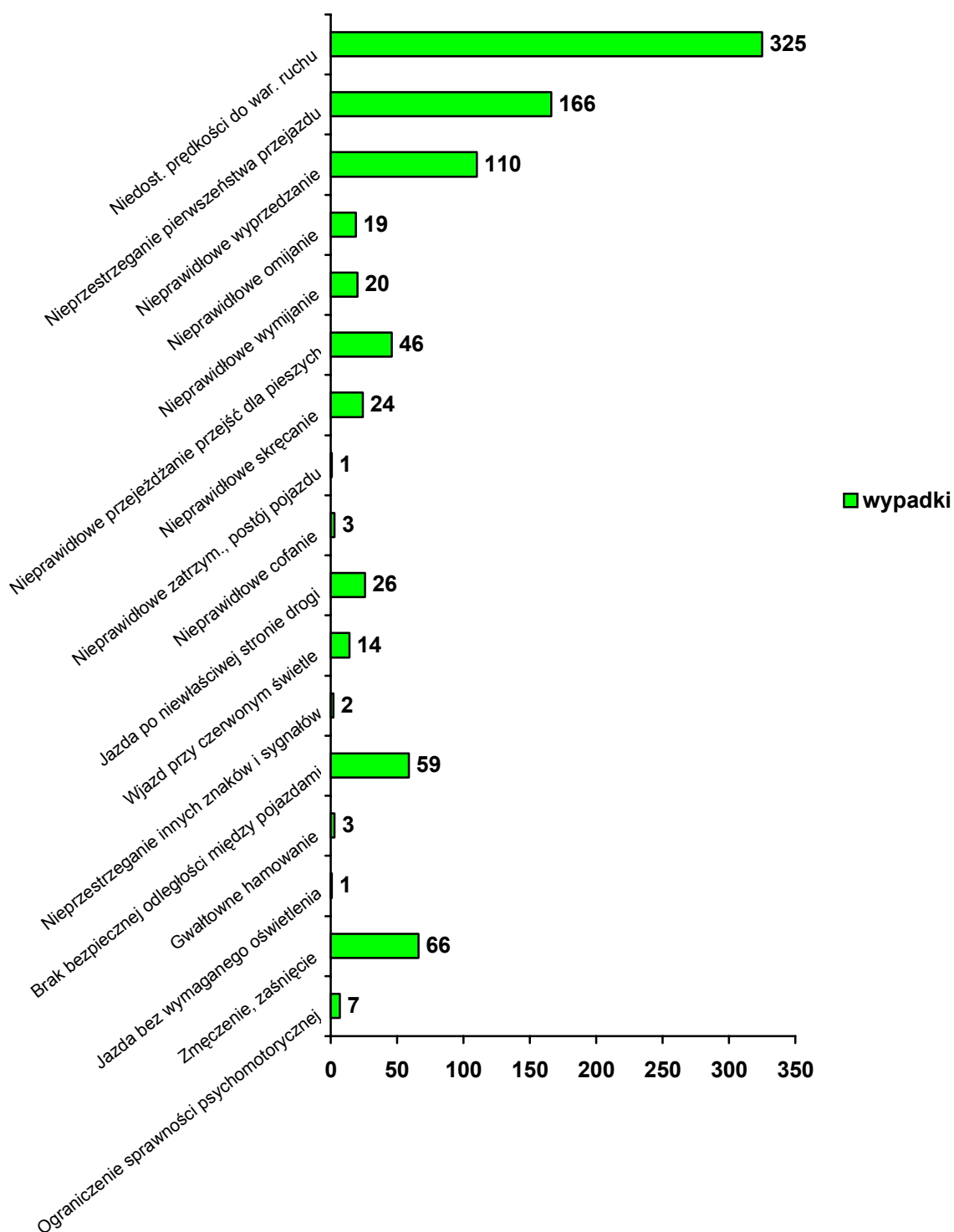
Najliczniejszą grupą sprawców - obywateli innych państw, byli kierujący pojazdami. Spowodowali oni w 2001 roku 931 wypadków drogowych, tj. 91,3% wszystkich wypadków zainicjowanych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków	wypadki		Zabici		ranni	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
z winy kierującego	931	91,3	192	91,9	1488	93,1
z winy pieszego	59	5,8	10	4,8	52	3,3
z winy pasażera	-	-	-	-	-	-
z innych przyczyn	23	2,3	6	2,9	49	3,1
współwina uczestników ruchu	7	0,7	1	0,5	10	0,6

W 2001 roku najwięcej wypadków drogowych spowodowali kierujący pojazdami – obywatele takich państw jak: Niemcy (205 wypadków – 22%), Ukraina (160 wypadków – 17,2%), Białoruś (97 wypadków – 10,4%), Litwa (69 wypadków – 7,4%). Można to wytłumaczyć tym, że Polska z racji swego położenia jest krajem tranzytowym i zdecydowanie największy odsetek cudzoziemców wjeżdżających i przejeżdżających przez nasz kraj to obywatele państw ościennych; szczególnie z linii wschód – zachód.

Główne przyczyny wypadków z winy cudzoziemców - kierujących pojazdami

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem cudzoziemców w układzie województw*.

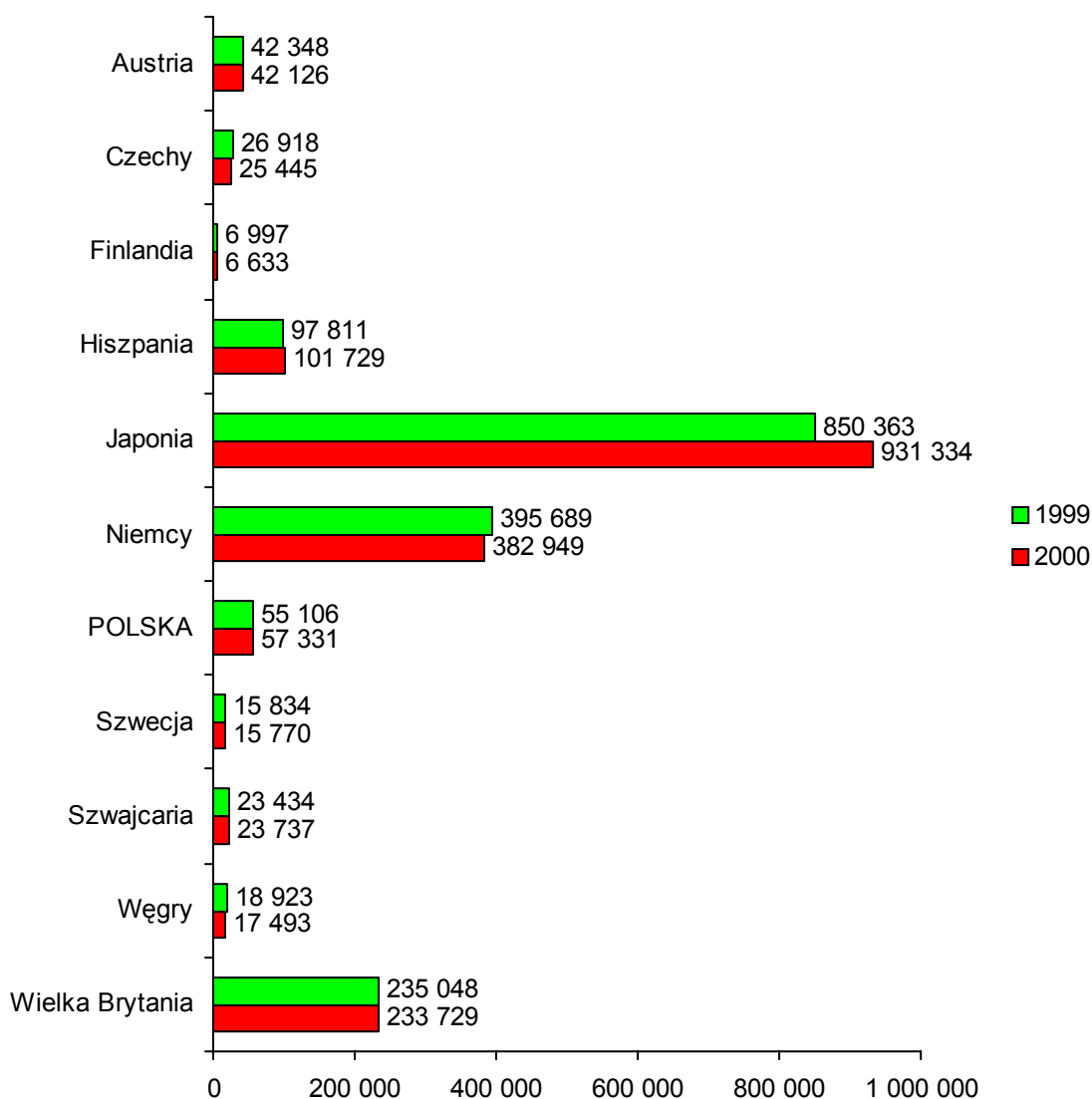
Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	ogółem	%
Dolnośląskie	131	7,2	5	3,3	76	6,7
Kujawsko - pomorskie	50	2,7	3	2,0	30	2,6
Lubelskie	181	9,9	10	6,6	132	11,6
Lubuskie	68	3,7	11	7,2	54	4,8
Łódzkie	110	6,0	7	4,6	45	4,0
Małopolskie	105	5,8	4	2,6	73	6,4
Mazowieckie	248	13,6	38	25,0	171	15,1
Opolskie	78	4,3	7	4,6	55	4,8
Podkarpackie	66	3,6	6	3,9	25	2,2
Podlaskie	104	5,7	10	6,6	63	5,6
Pomorskie	95	5,2	8	5,3	54	4,8
Śląskie	138	7,6	6	3,9	112	9,9
Świętokrzyskie	40	2,2	2	1,3	16	1,4
Warmińsko-mazurskie	61	3,3	6	3,9	32	2,8
Wielkopolskie	170	9,3	16	10,5	101	8,9
Zachodniopomorskie	118	6,5	10	6,6	66	5,8
Komenda Stołeczna Policji	58	3,2	3	2,0	30	2,6

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko cudzoziemcy - uczestnicy wypadków.

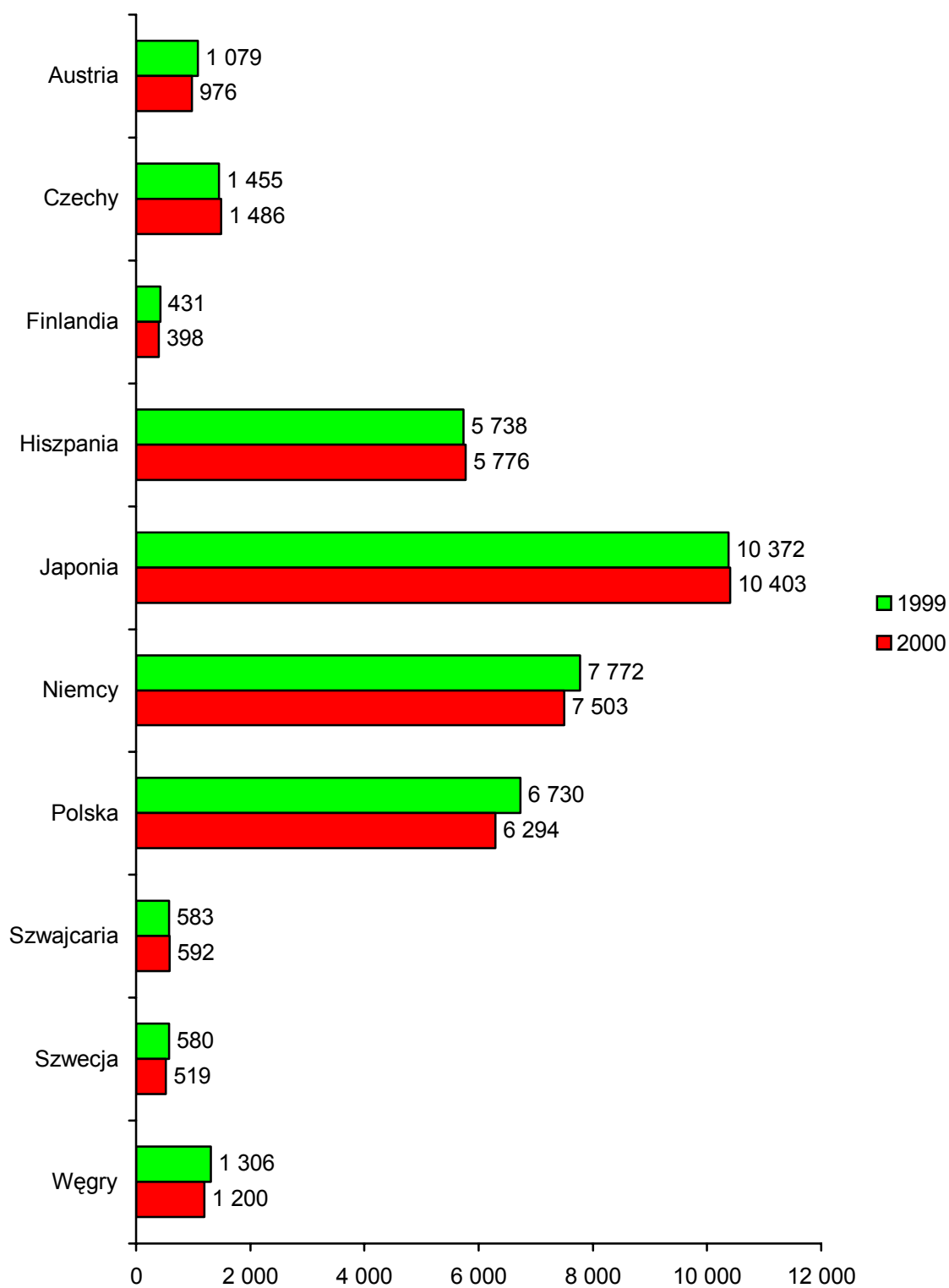
IX. Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego w innych krajach.

W rozdziale tym przedstawiono niektóre dane dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych państwach. Informacje te zostały przekazane Komendzie Głównej Policji przez Instytut Transportu Samochodowego, a pochodzą z międzynarodowej bazy danych o wypadkach drogowych IRTAD (International Road Traffic and Accident Database). Prezentowane dane są najaktualniejszymi dostępnymi w chwili opracowywania analizy.

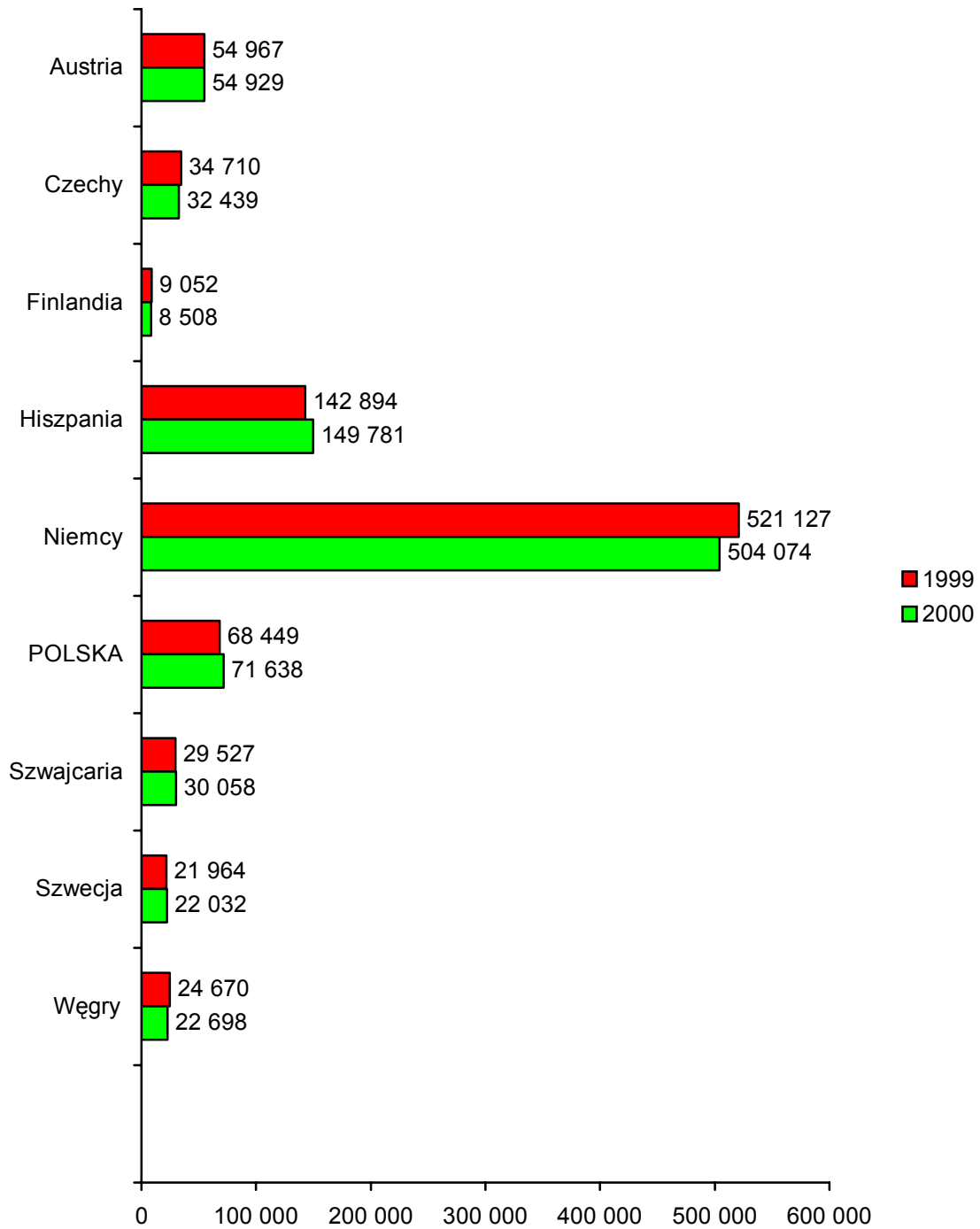
Liczba wypadków drogowych

Liczba zabitych w wypadkach

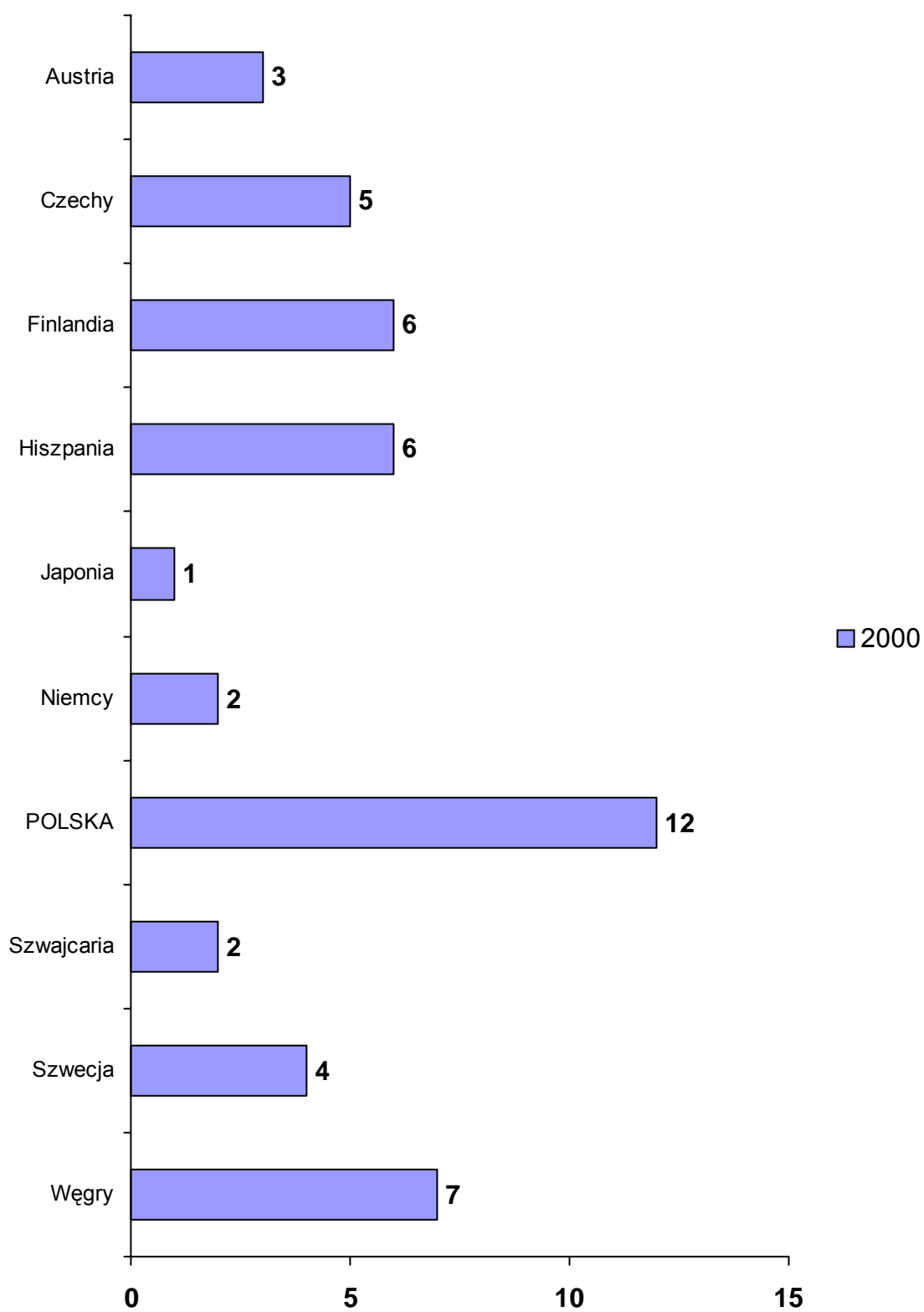

Liczba rannych w wypadkach

* brak liczby rannych w Japonii

Zabici na 100 wypadków

Ranni na 100 wypadków

